КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареи, вIашагIхкета!

СЕРДАЛО

(С В Е Т)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган

Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

ГАЗЕТА АРАДУЬЛИ 1923 ШЕРА ДЕНЗ | 85 (4378). | ЕРА, 16 июль 1970 шу. | Мах 2 кап.

КЕПАЙОАЗОН НИЗИ ПАЙДЕИ ЛАКХБЕ

Политически къахьегамеи хьинар чIоагIIа айденна а долаш къовсам лоттабу советски халкъо пятилетка чакхйоалаяа шера дIаяи хакал хьалха кхоачашъяра, 1970 юбилейни шера экономикен культурен легIаххувлача керда толамаш дахара.

Коммунизм хьалъеча хьинаре лакъа лоац советски кепайоазоно. Цо идейно кийе а бу, оарцагIа а боах къахьегамхой КПСС XXIII-ча съезда, парте Центральни Комитета Пленуми решенеш чакхъяхар дукха къовсам лоаттабара, мa могга хьалловш керда, мaьхе, дерригача халкъо лелаеча социалистически яхье къахьегамхой творчества кхоллаш мел дола хIама.

Коммунизм хьалъеча кепайоазон лоархIам тIа-тIа боккхагIа хулаш хийар теркал а деш, вай парте дайи лакха лоаттаю цун авторитет, общественна ко еш йола воздействи. Цунца дола тешал да тIеххьарча шерашка кепайоазон хьакъехьа КПСС ЦК дахь сонамаш.

Дерригача советски кепайоазоно а санна, Нохч-ГIалгIай АССР кепайоазоно партийни организацешта доккха новкъостал бу бахама-политически деккараш кхоачашдеча. Вай районни газеташ хадданна хьахбурхх Советски Iаьдал латтача шерашке юрте хинна Iалаьмате боккхий социальни культурни эргалоаш, боккъонца шоаш мa дарре дуц экономика, лаьтта а хьайбаш а лелабаре культура лакхъяра деша, шерра дIайоаржаю толашагIа йола опыт, хьаллоац пятилетка хахал хьалха кхоачашъяра яьржача социалистически яхье къахьегамхоша керда дIадоладаь гIулакхаш.

Цунна цхьана районни кепайоазон балхаца хIанз а дукха да кхоачамбоацараш, Цар шоай болх хIама [illegible] эргабаьнкхабай КПСС ЦК сопаме яхача тайпара, шоай кних пайден кхоачамболлаш лакхбац. Цу гIулакха бехке я газетий редакцеш санна, иштта шоай газетий политически лостама тIахьожам лоаттабеш цар чулоацам кIаргге теркалбеш безаш йола а хепаеттача материалаши дуцар чакхдахара лоаттабеча къовсаме газетий редакцешта дикка новкъостал де дезаш йола а парте райкомаши горкомаши.

Хьаьнаргда вай, масала, «Ленинское знамя» яха газета — КПСС МалгIобика горкоман къахьегамхой депутатий городской Советен орган. 14 мае цу газета тIа кепатехад промысловни машинаьккъа машиниста помощника нов. Котикова письмо. Цо яздур: «Дика материалаш дукха кепаетт вай газета. Къаьстта а коллективай, къаьст-къаьстача къахьегамхой хIара деккарча къахьегама гIулакхех, партийни захара кешах йола материалаш. Уж еша доглоагIа, хьаьна а кIаране ниший балха тIа пайда ма а маргалойш йола хIамаш дукха да. Цхьабаккъда... цу тIа хIана а кIезига хул критически материал, кIезига хьагучаьвх къаьст-къаьстача коллектившаш паччахьалкхен план кхоачашъяра новкъарле еш дола бахьанаш, боккъонца цу гIулакха бехке бараш вIалла хьоахха а бац. ХIаьта цу гIулакхо вай газета ниъ мелбу. Тхона, газета дешараьшта, хоьра критически хоамашa ахар миитта кхоачашду харь».

Нов. Котикова письмо тIа дувцар нийса да, хIаьте цо редакции оарцагIъяккха а доагIар. Халахете а, цу хьакъехьа хIанзалца даь хIама дац. Укх шера майн нюни шин бетта газета тIа араьянача материалех лаьца цхьа па] жоп хепатехидац «Ленинское знамя» яхача газета.

БIарча хьайшача экономически, политически, культурни вехар массе оагIоразьара дика дуца Суйженски района «Знамя труда» яхача газета. Цу тIа хул ира критически материалаш а. Цхьабаккъда, критиках хьабоалаш пейда бац. Иштта бетта укхаза а кепатехадац критически материалах лаьца цхьаккха жоп.

Газета деккарийла да харшахьарче хIамаштa дуцьала йздаь ца Iеш, уж дIадоахилга тIагIертта вIаштIехьдаккла а. Критически корреспонденци кепатехаьле — гIулакх дaь даьпнад аьнна хета йиш ян укхаза. Из кхача бесса за — материал кепатохар гIулакхе юхьиг мара ян.

«Республикански газеташ тIа кепаеттача материалий низ чIоагIIбара хьакъехьа» 1969 шера октябре ше баьча сопам тIа КПСС обкома бюрос парте горкомаш, райкомаш, советски, профсоюзни, боахама организацеш деккарийла ма кепайоазон тIа араювлача критически материалаша дуцар нийсен сехак чакхдаккха, къахьегамхой письмоцца беш бола болх тоабе. Материал кепатехе беттал тIех ца яьлалехь парех доагIа жоп дала дезе редакцешта.

ДукхагIа йолча партийни общественни организацеша, министерствашен ведомствашен КПСС обкома бюро соцамах нийса вывода яьй.

Цхьабаккъда, хIанз а моттигаш нийслу газеташ тIа кепаетта материалаш лаца йоаттIача тайпара хьал ца доацаш, цхьаболча кулгалхоша шоай хаппахьен вIенхештгаи теркалъяц критика, кепайоазон критически материалаш фуннатIа даь а харцаь, е хабера критика бахь а еш, кхоачамбоацараш дIадахара деш цхьаккха хIама ялац. Газеташ тIа араьяннача критически материалашта шоай хаппахьа жоп лац Гудермеса, Наьсарен, Грозненски юрте боахама, производственни управленеши.

КПСС горкомаш, райкомаш, министерствашн ведомствашн, советски боахамен органаш деккарийла а кепайоазон тIа араювлача материалий низ чIоагIIагIа хургболаш дола гIулакхаш чакхдаха, экономикен культурен дIахо айдаре, къахьегамхошта коммунистически кхетам дикагIа балара кепайоазонах бизам пайда эца. Эггара лоархIаметIа, принципиальнагIа йола материалаш партийни собранешка, производственни совещанешка, боахлой, колхахой, интеллигенце собранешка юхаа ен.

Къаьстта уйла тIаяхийта еза промышленни юртбоахамен производствера кху тIа а хьагучайовхача, къахьегама толашагIа йола приемаши методаши, керда техника юкъейяуюлежен пунах пайда дикагIа эцилгеш, къахьегама оасарле лакхъерйола, продукци дикагIен дарегIен арахецарйола вакъаш дувцаш йолча кепайоазон материалашта.

Газетий редакцеша критика чIоагIIагIа е еза кхоачамбоацараш дуцлийтара боккъонца бехке бараьшта, майрра газета оагIонаш тIа даха деза къоастадаьла дола дешаш. Хаддаза лаьрххIаи къовсам лоаттабе беза тунеядство, бюрократизм, косность, кхааш пIдарг халкъа доалахе лечъаир санна долча коммунистически стройна хьйрача гIулакхашта дуцьала.

КПСС ЦК июльски (1970 шу) Пленума решенеш кхоачаш а еш, газетий редакцеша кIоарген массе оагIорахьарен анализ е еза юрта боахамерча гIулакхий, хьагучанка еза колхозни совхозни производство дIахо айергйола ререраш.

Кепайоазон низи пайдеи лакхбаро новкъостал дерга кхоачамбоацараш сихагIа дIадаха, экономикен культурен дIахо дегIайоалае, къахьегамхошта коммунистически кхетам балара деккараш толаме кхоачашде.

ПЛЕНУМА МАТЕРИАЛАШ ДIАЙОВЗИЙТАРА

КПСС областной комитето республика ерригача районашка пропагандистски группаш яхийтай «Юрта боахама дахкъера парте оргIанара деккараш» яха КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева доклад КПСС ЦК июльски Пленума решенеши дIайовзийта.

Протгруппана юкъе ба республикански министерствай ведомствай, облсовпрофа, партеи комсомолен обкомий кулгалду болхлой.

ВорхI бетта план кхоачашъяьй

Терски тохкаме кIоарга бурувдеттача контора коллективо укх бетте керда толамаш дахьад. 11 юиле йоакха мехкдаьтта кIеж техай Брэгунски майдерча № 46 йолча скважина. ХIаьта цхи километр кIоаргача № 43 йолча скважинана 4200 метри № 51 йолча скважинана 3800 метри бурув а тохаш 7 бетта задани кхоачашъяьй. Реагенташ, материалаш, электроэнерги кхоабеш дIасхийтар бахьан долаш паччахьалкхена 380 эзар сом кходаьд цу шин бригада.

Уж балхаш деш шоаш кхобаш бурувдеттараша Гайрамов Дауда, Крикунов Андрея, бурувдеттачи гIонча нов. Займалхаджиева, кхычар. Шоай къахьегама толамаш СССР Лакхехьарча Совета сессега хетаду бурувдеттараша. ХIанз сессе болх а беча дешшка ноаххлеца къахьега дош деннад цар. **И. МИХАЙЛОВ.**

Де дезарий хьадда программа

ЛЮБЕРЦЫ (Московски область). Пятилетка чакхйоалача шерара тха керттера деккараш — юрта тIа-тIа чIоагIагIа новкъостал дар, аьлар ТАСС-а корреспондентага Люберецки юртбоахама машиностроене завода директора Социалистически Къахьегама Турпала С. Попова. Шера хлан 20 гIа октябрь хьатIа оттале кхоачашье лаьрхIад. Лаьтта леладераша дIойохьийтаргьа 145,5 эзар стогометатель, залаьел соагIа дIаяхьийтай йол хьокха 9,5 эзар машина.

Дукхаьлах лаьтта Iаш гIулаш. ТIа-тIа лакху машиний балха оасарле, уж шоаш дикагIа хул. ДукхагIа тела лаьрхIа. масала, ваIи охи метр шера оасе чулоацаш йола тракторе тIехьатуха керда фронтальни косилка.

Цуй балха оасарле — сахьата 0,64 гектар. ХIаьта масса лела КС-2,1 яха косилка-м вIалла юна эшаш е яц: юртбоахама машиностроене дакъе эггара хьалха еннай дуина паччахьалкхен дикала эннк.

ХЕРСОН. КПСС ЦК июльски Пленума жоп а луш, оаха укх шерра а паччахьалкхенга планал согIа 10 эзар центнер ялат дохка лаьрхIад, аьлар ТАСС корреспондентага Новотроицки района Фрунзе цIерагIча совхоза директора Н. Краснова. ХIаьта Даьхен амбарашка дерриге а чутоссаргдоля ялат 30 эзар центнер да. (ТАСС).

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ЗАСЕДАНЕЕХ БОЛА
ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1970 шера 14 июле хьайийлай бархIалагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета хьалхара сесся.

Союза Совета хьалхара заседани хилар Iуйрийна 10 сахьат даьлча Кремле, СССР Лакхехьарча Совета палатай заседанеш хулача зале. Старейшинай Совето тIадиллаpагIа къамаьл даьча депутата И. И. Артоболевские енача предложенегIа сесси хьеелл Союза Совета хьаьнагIа болча депутатех цхьане **К. А. Федина.**

Цул тIехьагIа Союза Совета председатели цун заместителаша харжа йоалу Союза Совет.

Союза Совета председателалла хержад депутат **А. П. Шитиков,** Союза Совета председатела заместителалли — депутаташ **Ш. М. Гасонова, Б. Е. Патон, А. Джумаев, Д. Расулов.**

Старейшиний Совето тIадиллаpагIа къамаьл даьча депутата **Г. В. Романова** енача предложенегIа Союза Совето Союза Советен Къамий Советен къаьст-къаьста а цхьана а хургйолча заседаней регламент чIоагIIъяьй.

31 депутат юкъе а волаш мандатни комисси хержай Союза Совето. Мандатни комиссе председателалла хержав депутат **В. Н. Титов.**

Дийнахь 12 сахьат даьлча СССР Лакхехьарча Совета палатай заседанеш хулача зале Къамий Совета хьалхара заседани хилар. Старейшиний Совето тIадиллаpагIа къамаьл даьча депутата **А. Е. Корнейчука** енача предложенегIа сесси хьеелл Къамий Совета къаьнагIча депутатех волча **Д. В. Скобельцына.**

Цул тIехьагIа Къамий Совета председатели цун заместителаша харжа йоалу Къамий Совет.

Къамий Совета председателалла хержай депутат **Я. С. Насриддинова,** Къамий Совета председатела заместителалла — депутаташ **Е. З. Залоев, Ф. Р. Лобанок, У. К. Рысмамбетова, Н. С. Тихонов.**

Старейшиний Совето тIадиллаpагIа къамаьл даьча депутата **П. Я. Страутманиса** енача предложенегIа Къамий Совето Союза Советен Къамий Советен къаьст-къаьста а цхьана а хургйолча заседаней регламент чIоагIIъяьй.

31 депутат юкъе а волаш мандатни комисси хержай Къамий Совето. Мандатни комиссе председателалла хержав **В. В. Шевченко.**

Палатай къаьст-къаьстача заседанешка палатай старейшиний Советаша тIадиллараш къамаьлаш даьча депутаташа **С. Ф. Медунова, К. И. Мацкявичуса** енача предложенегIа укх тайпара дея повестка чIоагIIъяьй:

1. Союза Советен Къамий Советен мандатни комиссеш харжар.
2. Союза Советен Къамий Советен массаьара комиссеш вIашагIйоахара хьакъехьа.
3. СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаш чIоагIдара хьакъехьа.
4. СССР Лакхехьарча Совета Президиум харжар.
5. СССР правительство — СССР Министрий Совет вIашагIйоалар.
6. СССР Союзен союзни республикай къахьегамах долча законодательства лардий проекта хьакъехьа.

Иштта оттаьй дея повесткана юкъедаьхьача дешашка хьажара порядок а.

* * *

Делкъел тIехьагIа 3 сахьат даьлача хана палатай заседанеш хулача зале СОЮЗА СОВЕТА шоллагIа заседани хилар. Председателал деш ва Союза Совета председатель **А. П. Шитиков.**

Союза Совето лаьдийгIар мандатни комиссе председатела депутата **В. Н. Титова** бархIалагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете хержача депутатий полномочеш тахкара результатий хьакъехьа яьа доклад. Укх тайпара соцам тIаьй:

«Мандатни комиссе докладага за а дайгIа, Союза Совето соцам бу:

СССР Конституце 80 статьяй ларда тIа, мандатни комиссе представленега хьежжа, ерригача хоржамий округашка гIоалла хержача Союза Совета 767 депутата полномочеш бакъъяь тIаьза».

Цул тIехьагIа палата массаьара комиссеш вIашагIйохара хьакъехьа соцам тIазц Союза Совето. Укх тайпара комиссеш хержай:

35 депутат юкъе а волаш законодательни предположеней комисси. Председатель — **М. С. Соломенцев.**

31 депутат юкъе а волаш планово-бюджетни комисси. Председатель — **П. А. Розенко.**

32 депутат юкъе а волаш кхыча мехкашцарча гIулакхашта йола комисси. Председатель — **М. А. Суслов.**

31 депутат юкъе а волаш дагархой гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Е. К. Лигачев.**

41 депутат юкъе а волаш промышленноста гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Г. И. Ващенко.**

33 депутат юкъе а волаш транспортни бувзамен комисси. Председатель — **Н. И. Масленников.**

33 депутат юкъе а волаш гIишлошъярен гIишлой материалий промышленностен гIулакхашта йола комисси. Председатель — **В. П. Ломакин.**

41 депутат юкъе а волаш юрта боахама гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Т. С. Золотухин.**

31 депутат юкъе а волаш уналIено лорарен социальни Iалашоин гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Н. П. Бехтерева.**

35 депутат юкъе а волаш халкъа образоване, Iилма, культура гIулакхашта йола комисси. Председатель — **А. Э. Восс.**

31 депутат юкъе а волаш торговле, бытовой гIулакхех дара, коммунальни боахама гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Ф. А. Сурганов.**

31 депутат юкъе а волаш Iалам лорадара гIулакхашта йола комисси. Председатель — **А. В. Георгиев.**

Сайрийна 5 сахьат даьлча палатай заседанеш хулача зале Къамий Совета председатела **Я. С. Насриддиновас** председателал а деш, КЪАМИЙ СОВЕТА шоллагIа заседани хилар. Къамий Совето лаьдийгIар мандатни комиссе председатела депутата **В. В. Шевченкос** бархIалагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета Къамий Советe хержача депутатий полномочешта тохкам, бара результатий хьакъехьа яьа доклада. Укх тайпара соцам тIаьщ «Мандатни комиссе докладага за а дайгIа, Къамий Совето соцам бу:

СССР Конституце 80-ча статьяй ларда тIа, мандатни комиссе представленега хьежжа, ерригача хоржамий округашка гIоалла Къамий Совета 750 депутата полномочеш бакъъяь тIаьза».

Цул тIехьагIа палата массаьара комиссеш вIашагIйохара хьакъехьа соцам тIазц Къамий Совето. Укх тайпара комиссеш хорж:

35 депутат юкъе а волаш законодательни предположеней комисси. Председатель — **И. Г. Кабин.**

Планово-бюджетни — 31 депутат юкъе а волаш. Председатель — **К. М. Герасимов.**

32 депутат юкъе а волаш кхыча мехкашцарча гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Б. Н. Пономарев.**

31 депутат юкъе а волаш дагархой гIулакхашта йола комисси. Председатель — **А. Н. Аксенов.**

41 депутат юкъе а волаш промышленноста гIулакхашта йола комисси. Председатель — **К. К. Кайрис.**

33 депутат юкъе а волаш транспортен бувзамен гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Р. Я. Пруцкое.**

33 депутат юкъе а волаш гIишлошъярен гIишлой материалий промышленностен комисси. Председатель — **С. А. Моисеева.**

41 депутат юкъе а волаш юрта боахама гIулакхашта йола комисси. Председатель — **Н. М. Борисенко.**

31 депутат юкъе а волаш уналIено лорарен социальни Iалашони гIулакхашта йола комисси. Председатель — **В. Салиева.**

35 депутат юкъе а волаш халкъа образоване, Iилма, культура гIулакхашта йола комисси. Председатель — **П. Н. Федосеев.**

31 депутат юкъе а волаш торговле, бытовой гIулакхаш дара, халкъа боахама гIулакхашта йола комисси. Председатель — **М. М. Мусаханов.**

31 депутат юкъе а волаш Iалам лорадара гIулакхашта йола комисси. Председатель — **В. А. Карлов.**

БАЛХАШ ВIАШТIЕХХЬА-ТIЕХЬА

Деккар кхоачашдаьд

Укх дешошка рапорт делар Гудермеса района колхозаши совхозаши ка бола ялат дохкара план кхоачашъярах. Района боахамашкара селхан паччахьалкхен ялат дIачувоаччача пункташка дIакхьачадар 4000 тонни мукхи кIаи, планах дохка дезар 2700 тонни, хIаьта юбилейни шера тIанйица социалистически деккар 3700 тонни долча.

Юкъера лаьрхIача гектара тIара 19 центнерга дIакхоачаш ялат чудена района кхашнара. Районе эггара деккагIа бола хьувкъам «40 лет Октября» яхача колхоза механизатораша кхебаьб. Уж бар республике массанел хьалха ялат дохкара паччахьалкхен ялат - закия кхоачашдарах хоам баьраш а. ХIанзале цу боахамера дIадихьа Даьхен амбарашка чутессад 669 тонни кIаи мукхи, планах дохке лаьрхIачул 369 тонни дукхагIа да из.

Боахама кхашкара ялат чуэцача юкъах шоай хьинар кхо ца деш къахьегарах дукха механизатораш белгалбаьлаб. хIаьта а церна юкъа къоаставе веза эггара лакхагIа хьокхамаш доахаш хинна комбайнер Мачигов Вахид. Денна балха норма 150—200 процент кхоачаш ца еш шин агрегат юкхасоцайтар цо. Кхашкара ялат дIаоьзаш хинначча шоферашта юкъера белгалваккха веза Бейсуев Сайт-Махьмад.

Пхьнал дикка тIех ялат дехкад Даьхенга районерча «Кавказ» яхача колхозо, «Новогрозненский», «Гудермесский» яхача совхозерa.

Района кхашкара кхы а чуэца дезаш дисад 400 гектара тIара кIа.

Сухалбе ялат дохкара

Республика кхаш [illegible] дераш укх деношка тIа-тIеретта [illegible] бе лоацаша [illegible] чуйца а деле юбилейни шера [illegible] тIанйица социалистически деккар кхоачашдара.

13 июль хьатIакхочача ялата культуреш, хьаьнкIаьи дуга доацаш, республика бIарча хьайшача 119 эзар гектара тIера хьекха дьпнад а дIадийнанох 60 процент. Кесарел кхле ялат дукха хIама ца эшаш ерда дьпнад.

Ке бола ялат чуйца дьпнад Наурски, Шелковской районий боахамаш, кIезига мара чуэца дисадац ялат Гудермеса района боахамий кхашка.

Пятилетка тIеххьарча шера ялата лакха хьувкъам кхебаьб Сунженски района колхозаша. Юкъера лаьрхIача района механизатораша хIара гектара тIара 24,4 центнер ялат чудаь, хIаьта Урус-Мартана района — 23,7 центнер, Шелка района — 22,8 центнер, Надтеречни района — 22,6 центнер.

Юкъера лаьрхIача республика колхозашкен совхозашкен хIанзалца чуйцар лаьрхIача хIара гектара тIара даьла ялат 20,3 центнер да.

Цахадаш хьеух ялатах етта автомашинаш паччахьалкхен элеваторашка. ХIанзале цига боахамий хьатташкара 66 эзар тонни ялат дIакхьачад. Республика эггара хьалха ялат дохкара план кхоачашъярах рапорт деннераш Наурски района кхаш лелаедераш бар, царна тIаьхье из хоам бир Ножай-Юрта, Шелковской, Гудермеса районаша.

Цунца цхьана бегаш ца даьккхача дергдац Надтеречни, Сунженски, Шелка, Урус-Мартана, Шелковской районий боахамий хьатташка дукха ялат Iайнилга. Транспорт тоъаш хилац ялат паччахьалкхен пункташка дIа ца оаш бегIа ян. Из гIуллакх тIехье тетта йиш йоацилга ха даза царна.

Юрта боахама къахьегамхой хIанзара керттера деккар шоаш планал согIа дохкаргда аьнна ялат сиха Даьхенга дIакхачийтар да.

13 ИЮЛЬ ТIАКХОАЧАЙ РЕСПУБЛИКА РАЙОНАША ЯЛАТ ЧУЭЦАРАХ ЙОЛА СВОДКА

(процентгашкa)

1.	Ачхой - Мартана	70
2.	Ведана	19
3.	Грозненски	[illegible]
4.	Гудермесски	[illegible]
5.	МалгIобика	[illegible]
6.	Надтеречни	76
7.	Наьсарен	[illegible]
8.	Наурски	[illegible]
9.	Ножай-Юрта	43
10.	Советски	[illegible]
11.	Сунженски	62
12.	Урус-Мартана	[illegible]
13.	Шелка	54
14.	Шелковской	97
	г. Грозный	100
	Ерригача республика	66
	Юрта боахама министерства колхозаши совхозаши	67
	«Скотопром» совхозаши	56
	«Грозненин» объединене	
	«Консерплодоовощ» объединене	76

Укх шера чIоагIа оарцагIбаьнаб Шелка района «Прогресс» совхоза къахьегамхой хьайбашта шортта доенъар Iалашдара, ГIоа доаъъар Iалашдара план хIанзале 119 процент кхоачашъяьй боахамо. АргIаш а даь дIаоттадаьд 2134 тонни доаъъар.

СУРТА ТIА: горохана обаь кен дIабийнача чуеша аьлах ергIа деш латт.

Д. Васильева сурт.

Фуна лаьрхIар — дика хила деза

Вай республике фуна лаьрхIа ялат кхеаеш Грозненски районера «Атагинский» совхоз мара ма. Нохч - ГIалгIай республика паччахьалкхен опытни станце фиппал санна а ю. Тiеххьача сортах лоархI, супер чилташ, элитаьа, хьалхарча репродукцех долча фуна йийна культуреш. ХIаьта укх пятилетка тIеххьарча шера лаьрхIа, гурахь йийна ерригa культурен цу тайпарча лакха репродукци йолча фуна йийна хиннай совхозе. Цукухьа дика хьийкъад 2772 гектара гIа кхедаь тайп - тайпара ялаташ. Цхьабаккъда дукха ца дIабеннаб из хьувкъам кхебеш совхоза механизатораша, кхаш лелалдераша.

Укх шера ялат кхедара совхоза шин отделене звеньяш йоашош пхиъ универсальни отряд вIашагIъеллаяр. Ялат кхедеча иштта болх вIашагIехьбаккхар дика лоархI. ХIара отряда керте ялат кхедара йоккха опыт йола специалисташ оттабир. Царех ба совхоза эггара дикагIа вола ахархо коммунист Вазаев Аднади балха лакха толамаш дахарах «За трудовую доблесть» медаль енна кьона специалист Исламриев Хьафзати. ХIакале 150 гектара тIа доакъара лаьрхIа культураш дIае ктийнад цо кулгалдеча отряда къахьегамхой. Иштта КПСС обкома членаьла кандидат Гайтемиров Шервани, Изразов Рашид Ватаров Бойка.

Лаьттаж хий деххаш дене а, геттара дика хьийкъад кIа Рашида кулгалдеча отряда лелалдеча кхашка. Хьалха цу кхашка 350 гектара тIа горохи 150 гектара тIа хьажкIаши хиннай. Из хьувкъам лакхбара чIогIа лоархIаме фактор я.

— ХIара гектара тIара юкъера лаьрхIача вIеангагIа хае а 30 центнер кIа чулахьаргда оахз. План 22 центнер мара яц, — йоах пхелатIча отряда кулгалхочо Изразов Рашида.

Беррига мукхи 300 гектара тIара горохи чу а йина, хIанз фуна лаьрхIа кIа хьоккхаш ба цу отряда механизатораш. Къаьстта дика болх бу ялат хьоккхача Баширов Мараж, Чулкиев Алвана. Цар ах —шинь норма кхоачашъю цар балха дийнахь. Дика къахьет горох чуэцача шоллагIча отделенерча механизатораша Джамалханов Ризвана, Якубов Матура. БIаь гектара тIара мукх дика дейнахь хьекха, аьрда беррига чуйца, баьккхар комбайнераша Гайтамиров Оалхазарен Султаев Iамеи.

Дукха кхоачамбоацараш а да совхозе. Геттара лоархIаме да чулеча ялат цун сортага хьежжа къаьст - къаьста лелалдар. Цудухьа хьатта хьадена ялат вIашагIа ца эдеш къаьста доккъаде а дIадувча кокханега а кхоачадаь галешка дIаоттаде а деза.

— Цу тайпара болх вIаштIехьбаккха торо йиш шун, — аьнна аз совхоза фуна агронома А. Калинкиналаген керттерча агронома Н. Бойкотев хаьттача хоадамбоац жоп деллазар цар сона. ХIаьта совхоза директора, М. Арбиева йоах: «Укх шера ялат доккъадара асфальт а йилла шинь площадка ергье оага. Цул согIа 1500 тонна ялата лаьрхIа склад а хьалъеш латт. Баьда хIанз ялат доаттадара геттара во хьалаш да тха. Цига деча балхашка хьажача гуш дар уж объекташ из яхара кIезигагIа хала цхьа цу заганга. БелгалдаккхагIа доагIа ялата лаьрхIа склах хьалъеш латта массеха цу хьапиага.

Тоъаш ца ялат доккъадараш кIензарна ада площадкаш а. Чуэца ялат дукха хилара гуваш а деш хIаоттату из. ХIаьта боахамерча шин складе мукхи горохи я. ХIанз чуэцаш латта хIа дахьа моттиг йоацаш бисаб кулгалхой. Баьккха мукх дика цIев а беш тадеш чу а бохаш хIаоттабеш ба. Геттара во тIахьожам лоаттабу горохa. Сл дайча бульдозерца складе чухьокх из. хIаьта IуйригIа юха бульдозерца йоккъе арайоахк.

Доккхий гаташ е тоъале галеш хилча а мегаргдар чуэцаш дола ялат дIаоттадара. Цхьабаккъда «Сельхозтехникага» деннача заказах 5 эзар гали хьакхача дезар; хIаьта цхьаккха дацэ ца. Доацаш да боахаме гаташ а. ХIаьта лоаппача хана из кхоачамбоацар дIадаьккха ца хуле, ялат чуэцара йилла ха вIаьхье езаш хургба совхозе кулгалхой.

Кхы а цхьа кхоачамбоацар да боахаме. Геттара во вIаштIехьдаькка ча гулдара балхаш. Иштта, совхоза хьалхарча отделене № 8 йолча кхай тIа гурахь дийна ялат чукйица дика ча россова волокушашка тоххадаь кхай кисте гул а даь, хьатта оахаш бар механизатораш. Цхьабаккъда из деш дерригех 30 процент хIана хургдах аьнба ча кхай тIа дисадар. Волокушашка шоалагIа лохьдаьмаларе назал дукха лаьттаь кIаха а даха доаргдацар из. ХIаьта отделене усадьба юхха кIа къоакхаш йоахка комбайнаш ча гулдеш йола копнителаш а йоацаш яр. Цудухьа ча кхай тIа дIахьа хийса улаар. ХIаьта отделене управляющий нов. Абдурзакова йоах: Кхай тIа диса ча гул а деш аргIаш де иза ца тоъаш да тхо хIанз.

— Совхоза планах Iалашде деза ча 4 эзар тонни мара дац. ХIаьта из ворхI эзарал согIа хургда укх шера. Хьадаьнга беррига ча гулде тхо из дIакхочаш. Дукха ха йоаццаш совхоза директорагара ча деха вениаар укхаза «Червленский» колхоза председатель нов. Савченко. ХIаьта малагIа бирт бир цар шоейна хоаш вац со, — аьлар совхоза керттерча агронома а.

ХIаьта геттара дика хургдар совхоза фермашкара гаьна ухийча кхашкара ча кхыча боахамашта гулие боккъо лоре. Хоаш ма дий вай республике къаьбаседа оагIорахьа уйреча боахамешка ярт лакха долаш кхачаш доацандаь шоай кхашкара геттара вIезига ца цар Iалашдеига. Из царга дехкача совхозо а кхыча боахамашта а пайдане хургдар.

П. НОВАКОВ.

ПЯТИЛЕТКА БІУБЕННА ГІА

ПЯТИЛЕТКА ТІЕХХЬАРЧА ШЕРА ХЬАЛХАРЧА ЯЛХ БЕТТА ХАЛКЪА БОАХАМ ДЕГІАБОАЛАБАРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПЛАН КХОАЧАШЪЯРАХ БОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР СТАТИСТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНЕ ХОАМ

1970 шера хьалхарча ах шера — пятилетка тІеххьарча шера — В. И. Ленен ваь 100 шу дизарал ихе шера план хаьал кьалха кхоачашъяран тІехьа шерра социалистически яхь а боаржаяь Нохч-ГІалгІай АССР къахьегамхоша дІахо а шерда толамаш даьхад общественни производство дегІайоалаечен халкъа торо тоаечен.

Республика халкъа боахама цхьадолча доакъошка паччахьалкхен план мишта кхоачашъяьй хьахьокх укх даннеша:

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

1970 шера хьалхарча ах шера продукцена реализаци яра план республика 102,8 процент кхоачашъяьй.

Соахк цу ханечул 8 процент лакхбеннаб промышленни производства боарам.

1969 шера хьалхарча ах шерачул промышленноста доар. дІамеча доакъоша еррал дуккагІа яькхай продукци:

Мехкдаьтта доаккха промышленноста	14 процент
Газова промышленноста	61 процент
Химически промышленноста	7 процент
Машиностроене металлообработке	14 процент
Хьунех хьу чакхйоахаче промышленноста	13 процент
ГІишлой материалий промышленноста	11 процент

Предприятешка продукцена реализаци яра план кхоачашъяьтен производства дегІайоалаяра темпаш укх тайпара я:

	1970 шера I ах шера план кхоачашъяр	1970 шера I ах шера 1969 шеран I ах шерца процентаца хьаьжача
«Грознефть» объединене	102	113
«Грознефтехимзаводы» объединене	104	104
Карабулакски газ чакхйоаха завод	101	112
Вознесенски ІІз чакхйоаха завод	105	2,2-заь
«Красный молот» завод	102	102
«Электроприбор» завод	104	147
«Пищемаш» завод	102	127
Г. Ахриева цІерагІйола «Электроинструмент» завод	101	115
«Трансмаш» завод	104	128
Медиконструментальни завод	107	137
Электромеханически завод	104	111
Грозненски ремонтно-механически завод	105	104
№ 1 йола Грозненски «Автоспецоборудование» завод	109	107
«Грозэнерго» районни энергетически управлени	100	96
«Терек» яха мебельни-хьу чакхйоаха фирма	105	116
Ацетонови завод	102	128
ГІишлой материалий промышленноста управлени	108	113
Швейни производственни объединени	106	107
Кога гІирс бу фабрика	101	106
«Консерплодоовощ» яха производственно-совхозни объединени	98	103
«Грозвино» объединени	102	94
Шура кийчъяраш шурий промышленноста управлени	96	116
Республика кхачан промышленноста министерство	102	118
Моттигерча промышленноста министерство	102	110
Топливни промышленноста управлени	120	114

ВІарчча хьайнача республика продукцена реализаци яра план кхоачашъяьле а цхьайолча предприятеша гаьнна пайда цІабаьбац шоай производственни мощностей резерваш.

1970 шера хьалхарча ах шера план кхоачашъяьц болат, мехкдаьтта аппаратура, шадегІйоаха вашибетонни конструкцей оттхалаш, керх хьекха материалаш, фаттан хьекха фанера, чухьнахьа дувхаду бараш, кондитерски колбасно-ветчинни изделеш, дулх, даьтта, беман даьтта, хьоар, крупаш яраххара даьхьа.

Промышленни продукце карттера тайпаш хьадар укх даннеша хьахьокх:

	1970 шера I ах шера продукци	1970 шера I ах шера 1969 шеран I ах шерца процентаца хьаьжача
Мехкдаьтта эзар тонн	8640	112
Газ милл. куб. м.	2049	124
Электроэнерги млн. квт-сахь.	1586	96
Теплоэнерги млн. г. кал.	3,7	93
Болат эзар тонн	15,9	109
Мехкдаьтта аппаратура эзар тонн	7,7	101
Насосаш	998	101
Хица тІеенаш доакъадy агрегаташ	55	120
Скважинашка бола байтара оака цементировочни агрегаташ	211	96
Тракторни прицепаш эзар	4,4	108
Трансформаторни подстанцеш	801	111
Электрографически машинаш	485	108
Аьшка лхьегІаш тоннаш	76	95
Аьшка мегеш эзараш	13	95
Шариковни авторучкаш млн.	4,8	103
Карпаш-колхозашка хьажар йоацаш-млн.	86,1	109
КІир эзар тонн	14	108
Гипс (алебастр) эзар тонн	5,0	116
ВІашегІйоаха аьшкабетонни конструкцеши оттхалаш эзар куб. м.	74	116
Хьу дІаоазар (колхозашка кийчъяяр йоацаш) эзар куб. м.	80,1	99,8
Херх хьекха материалаш (колхозашка кийчъяраш йоацаш) эзар куб. м.	39,0	116
Фаттан хьекха фанера млн. кв. м.	3,7	183
Дахчан шолхех яь плиташ эзар куб. м.	15,8	142
Мебель млн. сом	4,6	119
ТІехьнахьа дувхаду пазата бараш эзар	76	98
Чухьнахьа дувхаду пазата бараш эзар	743	71
Швейни хІамаш млн. сом	19,3	99,9
Телата кога гІирс эзар пар	680	105
Бытовой химе товараш эзар сом	1688	120
Бедаьа паччахьалкхен ресурсашкара дулх эзар тонн	4,6	85
Колбасно-ветчинни хІамаш эзар тонн	2,1	98
Паччахьалкхен ресурсашкара бежан даьтта тоннаш	302	2,1-заь
Паччахьалкхен ресурсашкара сенарий даьтта эзар тонн	4,1	74
Шенача шурий продукци эзар тонн	26,4	108
Нахча тоннаш	473	129
Кондитерски хІамаш тоннаш	2000	88
Мьакхи мьакхабулочни изделеш эзар тонн	36,8	112
Макаронни изделеш эзар тонн	2172	108
Консерваш млн. ус. банка	25,9	137
Йий эзар дкл.	541	182

Керда техника юкъеяккхувлар, хьалха даьтта технологи производство еІаштІехьйоаккхалтен эргІадоалаш товзар бахьане, болхлойн инженерно - технически болхлойн хьинар лакхъдалар бахьане, производственни фондех эффективнегІа пайда эцар бахьане къахьегамы овсарле лакхъяра 1970 шера хьалхарча квартала план 106,4 процент кхоачашъяьй. 1969 шера хьалхарча ах шерачул 9,3 процент лакхъенний къахьегама овсарле.

Еррига а хІана ах дьина тІаккхйитта продукци къахьегама овсарле лакхъяра чотах яьккха я.

1970 шера хьалхарча ах шера еррига промышленноста пайда бара план тІеххоачашъяьй, соахк цу хана хиннечул 14 процент дуккагІа пайда баьб укх шера.

Цхьабакъда цхьайолча предприятеша хьалхагІа санна рентабельни йоацаш болх бу.

Керда техникех хьалха даьтта технологи юкъехкуьаш, Іилма-техкама балхаш деш, кердача тайпий промышленни продукци яраххьаьтта кердадергадеш балхаш даьд промышленни предприятешеи Іилма-техкама институташеи.

Болха давлени 700 атмосфер йола фонтанни арматура, 700 атмосфер давлени йола задвижкаш хуццара эша приспособлени яраеца йолаяьй «Красный молот» заводо.

Грозненски ремонтно - механически заводо кердадергадьа СевКавНИИ конструкцех яраккувсийтаргІоана буровой платаци хьеьле, ЗУМ—200 тайпарча бурув деттача насосашта эша манифольдаш ярахеаьгя.

«Нефтегазпромавтоматика» СПКБ опытни заводо ярахец кхаь тайпара промышленни продукци.

Мехкдаьтта чакхдоахача, мехкдаьтта химе, машинаш еча, металлообработке, яйтачен кхачани промышленноста дІахо а технически прогресс яра деш кхоачашдеш хиннай промышленни предприятеш.

Цунца цхьана цхьайолча предприятеша кхоачашъяьц керда техникех толашагІйола технологи юкъейоалаяра шоашта оттаьь задавеш.

Хьалхарча ах шера балха юкъейнхьай 5 эзар изобретени рационализаторски предложени. Цох хьабаьча пайда 5 миллион сом гаргга ба.

ЮРТА БОАХАМ

КПСС XXIII съезда решенеш кхоачаш а еш республика юрта боахама къахьегамхоша дІахо а болх баьб 1970 шера — пятилетка тІеххьарча шере юртбоахама производство дегІабоалабяра.

Колхозашеи совхозашеи дикагІа віаштІехьдаьккха чакхдаьккхар бІаьсти дув алаташ дІадуалга, алат дІадера боахамашта оттаьь хиння план тІеххоачашйир. Колхозни совхозни кхаш лелаедераша укх шера дикагІа пайда яйхар лаьттах.

1970 шерарча хьункъача лаьрхІа еррагача республике гІалла алат дІадайна лаьттагаш:

	эзар гектар
Ялаташ дІадийна деррига лаьтта	466,9
Ялатий культураш	218,3
Царех: гурахь дІадийна кІа	127,0
Гурахьа дІабийца мукх	38,9
Ялата дІайийнар хьежкІаш	34,2
Дуга	3,8
Ялатбобови	10,3
Технически культураш	33,8
Царех: фабрични шекаре свекла	6,8
гидуаргаш	25,1
Овоще-бахчевни коартола	18,4
Царех: бешадараш	10,8
коартол	4,2
Доакъара культураш	196,4
Царех: силосан сийнача доакъерах лаьрхІа хьежкІаш	61,7
Шерра-шера дІаюя баьцаш	93,7
Цкъа дІайийча дуккхача шерашка тІаюила баьцаш	36,1

Колхозашка, совхозашка, паччахьалкхен кхача боахамашка 1970 шерарча дьукъама лаьрхІа хий дехнача 75,9 эзар гектара тІа дІайийнай тайп-тайпара юртбоахама культураш, царех 42,5 эзар гектара тІа ялата культураш дІайийнай.

Гурахь юв ялата культураш дІайийначa 129,9 эзар гектара минеральни йолкорчк юй, из 1969 шера хьалхарча ах шера хиннечул 12 процент дуккагІа хул.

1970 шера хьалхарча ах шера колхозни совхозни кхашка дІадиxьад 435 эзар тонн органически удобренеш, е соахкарчул 33 процент дуккагІа.

75 эзар гектара тІа дІайийнача юртбоахама культурашта гербицидаш техай.

Республика кхашка дика хьийкъай гурахьа дІайийна культураш. ХІана массанахьа а алаташ чуэцаш лаьт. Укх шера 6 июль тІаккхоачаш еррагача ялата культурай 44 процент хьеккай (хьажкІаша дуген доацаш). Царех 83 процент аьрдай.

ХІара гектара тІара 19,9 центнер ялат чуденад.

Ялат чуэцаше а колхозашеи совхозашеи общественни хьайбашта доакъар кийчду, шоалагІа юв культураш дІаюя. 1970 шера 6 июль тІаккхоачаш йол кийчъяра план 28 проценти витаминно - баьца хьоар доаккхалга 44 проценти кхоачашъяьй. 1969 шера цу хана кийчъяьчул 1,9-зза дуккагІа йол кийчъяьй колхозашеи совхозашеи, хІаьта витаминно - баьца хьоар — 4,2-зза дуккагІа. Дуккха боахамаш силос кийчъе доладеннад хІана.

Продукт душ дола хьайбаши коа тІара оалхазараши дуккагІа ебаьй колхозашеи совхозашеи.

1970 шера I июль тІеххоачаш колхозашкеи совхозашкеи дар еррал хьайбаши коа тІара оалхазараши:

	эзар корт	1969 шера I июле хиннечунца процентах
Хьайбаш	141	102
Цу дехьа деттачоахаш	47,6	103
Хьакхарч	65,3	121
Жаи гезарийн	289,2	105
Коа тІара оалхазараш	1696,6	112

Соахкарчул 2,3 эзар дуккагІа дайбах хьайбаш, хьакхарч-16,8 эзар, жаи гезарийн 32,6 эзар.

1970 шера хьалхарча ах шера колхозашеи совхозашеи хьайбай продукташ яхар укх даннеша хьахьокх:

	1970 шера хьалхарча ах шера дІаяхаь хІараш тоннаш	1969 шера I ах шерца процентаца хьаьжача
Дулх (доаде дІачудена хьайбаши коатІара оалхазараши)	7,6	79
Шура	42,3	120
Фуаш (млн.)	32,3	142
Тха	2,2	109

Хьайбайн коа тІерча оалхазарийн продуктивность лакхъяра чотах алсамдаьккхад шура, фуаш, тха кийчъелга.

1969 шера I июле хиннечул колхозашкеи совхозашкеи 150 кг. дуккагІа яьккхай хІара кхоабача ІаттагІара йоакхе шура, хІаьта из 1034 кг. дІа а кхоачаяьй.

ХІара яхача котамо даьд 84 фуъ, е 1969 шера ялх бетта даьчул 17 фуъ дуккагІа.

ХІара устагІан тІера даьккхад 4,3 кг. тха, е соахк хьалхарча ах шера даьккхачул 600 грамм дуккагІа. «Шелковской» яхача племовцесовхозе юкъера лаьрхІача хІара устагІан тІера 7 кг. тха даьккхад, Шелковской района «Коминтерн» колхозе — 5,6 кг.

1970 шера хьалхарча ах шера цхьан Іаттагара эттара дуккагІа шура яьккхай совхозашка: «Ассиновский» — 1496 кг, «Родина» — 1417 кг, «Победа» — 1349 кг, колхозашка: Сунженски района «Шеца Эскара» цІерагІча—1586 кг, цу района «Победа» яхача — 1381 кг, Наурски района «Красное знамя» яхача — 1331 кг, Шелковской района «Красный пахарь» яхача — 1615 кг, цу района «Путь к коммунизму» яхача — 1549 кг.

Цунца цхьана дуккхача колхозийн совхозийн хьайбай фермашка бизза пайда эцаш дулх, шура, фуаш, тха алсамдаккхар болча еррагача торонех.

ХІанз а лоха е хьайбай продуктивность, колхозаштеи совхозаштеи доккхий зенаш хул хьайбаш доврахи уж Іахара дисарахи.

Хьайбашта лерттІа доал ца дар бахьане шортта хьатІаьнна буц йолча аьхки а дуккхача фермашка Іалашдац шура тІаккхетален хьайбаш дорстадалген.

1970 шера хьалхарча ах шера хьайбай продукташ кийчъяра паччахьалкхен план укх тайпара кхоачашъяьй:

	ах шера план кхоачашъяра процент	1970 шера I ах шера 1969 шеран I ах шерца процентаца хьаьжача
Хьайбаши коа тІара оалхазараши	93	83
Шура	93	122
Фуаш	108	135
Тха	115	112

1970 шера хьалхарча ах шера планал совгІа паччахьалкхенга дехкад 2,7 млн. фуъ, 417 тонн тха.

ТІанйца дехкараш кхоачаш а деш республика колхозашеи совхозашеи тІеххоачашъяьй еррига хьайбай продукташ йохкара ах шера план. Бакъда, совхозашеи паччахьалкхен боахамашеи кхоачашъяннзар дулх, шура, фуаш, тха дохкара йола ах шера план.

Еррига хьайбай продукташ йохкара ах шера план толаме кхоачашъяьй Наурски, Сунженски, Шелковской, Ведана, Советски, Ножай-Юрта районий боахамаша.

Цунца цхьана хьайбай продукташ йохкара оттаьь паччахьалкхен планаш кхоачашъелга бокъоне дола чІоагІа закон а хиина дІаеттадаи республика цхьайолча колхозаштеи совхозаштеи. Дулх дохкара ах шера план кхоачашъяьц республикерча 21 боахамо, шура — 35, тха — 13, фуаш дохкара план кхоачашъяьяц 8 боахамо.

Дерригача советски халкъо санна Нохч-ГІалгІайчен юртбоахама къахьегамхоша дог тІара къоабалъяь тІанйцай КПСС ЦК июльски Пленума решенеш, цар шоай деррига низ тІабахийтаб алаташ сихагІа чуйина дехара, алат а, кхыйола юртбоахама продукташ а йохкара план кхоачашъяра, хьайбай боахам дІахо а дегІабоалабяра, доакъара беза чІоагІъяра.

ТРАНСПОРТ

Халкъа боахама мухьаш дІа-юха кхахьара хьалхарча ах шера план 104,5 процент кхоачашъяьй Къилбседа - Кавказа машинаьякъа Грозненски отделене. Мухь тІаботтера план 101,2 процент кхоачашъяьй, цу даьгье мехкдаьтта продукташ чуйоттара план 100,7 процент кхоачаш а еш.

Пассажираш дІа-юха кхуьара план 100,6 процент кхоачашъяьй. Хьалхарча ах шера беза мухь тІабетта 5099 поезд дІаеттийтай, царна кхы тІа а 2,2 млн. тонн мухь дІа а хьош. Юкъе моттигаш да юташ мухь тІаботтара чотах 800 вагон мукъаьаккхай.

КАПИТАЛЬНИ ГІИШЛОШЪЯР

1970 шера хьалхарча ах шера лоерхІамегІйола производственни мощностяш хьалъеш а шерьеш а хилар Грозненски нефтемаслозаводе, Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе. Синтетически каучука Къилбседа-Кавказски заводе, «Электроприбор» заводе, цементни заводе, кхыйолча предприятешка.

1970 шера хьалхарча ах шера 40,8 миллион сом дуккагІа хилар республика халкъа боахама керттера фондаш. Цуйца цхьана керттера фондаш болд бе йолалийтара ах шера план 30,3 млн. сома кхоачаш ца еш йисай.

Паччахьалкхен планагІа республика халкъа боахамга 96 млн. сом капитальни вложенеш дІахьийтай. Цхьабакъда капитальни вложенешта хьахьожийча средствах бизза пайда эцац, хІаьта ах шера план 93 процент мара кхоачашъяьйиц.

ГІишлой - монтажни балхаш дара план 103 процент кхоачашъяьй. Подрядни организацеша шоай низаша гІишлой-монтажни балхаш дара программа укх тайпара кхоачашъяьй:

	I ах шера балхаш кхоачашъяр процент	1970 шера I ах шера 1969 шеран I ах шерца процентаца хьаьжача
Еррига республика гІолла цу даькъе	111	132
«Чечингпромстрой» гІишлошъяра управлени	106	134
«Грознефтехимремстрой» трест	126	134
«Грозгазстрой» трест	111	133
«Чечингсельстрой» трест	130	115
«Чечингушводстрой» гІишлошъяра управлени	114	129
«Чечингазстрой» трест	73	126

Республика гІишлой организацеша кхоачашъяьй гІишлой-монтажни балхашта дІадоалар лоьхаре план, пайда бера план.

Цхьабакъда гІишлошъяча хІанз а долаш да кІенхаьттара кхоачамбоацараш. СихагІа хьалтоь еза евча гІишлошкеи объекташкеи дІоахийтаи мал йола ахчани материальни ресурсаш, оттаьча хана хьалтаь а кхаь болх бе а йолалийтаи производственни мощностеи керттера фондаши, эсала пайда эц машинехи механизмехи, гІишлош хьалъега мел эша хилаш болхлойн материалаши, балха ха йоаю.

ХАЛКЪА МАТЕРИАЛЬНИ ХЬАЛИ КУЛЬТУРНИ БОАРАМИ ЛАКХБАР

Пятилетка тІеххьарча шера общественни производство дІахо дегІаяран хувцадене дуккагІа хиннеб болхлойн гІуллакхера чахи, тоаденнад цар материальни хьал.

Республика халкъа боахамера болхлойн гІуллакхера наха ах шера 3,6 процент дуккагІа хиннаб.

Халкъа боахама болхлоша ахьан бетта юкъера доаш дола алапа соахк хьалхарча ах шера хинначул 5,4 процент дуккагІа да. Правительства соцамга хьежжа гІишлой организацей гІишлой индустре промышленни предприятей 27 эзар гаргга болхлочени гІуллакхерча сагащ алапи тІатехад.

Боахама реформа балха юкъеяххьарах а къахьегама овсарле лакхъярах а дуккхача болхлоштен тІуллакхорча наха алапи тІаккхйттад.

Укх шера хьалхарча ах шера общественни фондашкара балхача наха деннад 38 млн сом пенсеши пособеши, из соахкарчул дукха а дуккагІа да.

Ах шера бахача наьд сберегательни кассашкa Іоцнлащ 15,7 млн. сом.

Паччахьалкхени кооперативни торговле розничи товарооборота боарам, общественни кхачан бар юкъе а болаш, 1970 шера хьалхарча ах шера 199,5 млн. сом хилар, хІаьта соахк цу хана хиннача вІалии лийолуча мьаьдкаш 8 процент дуккагІа а хилар.

СихагІча темпаша дегІаяхар потребительски кооперацей торговли. Общественни кхачан яр юкъе а йолаш потребительски кооперацие товарооборот 62,6 млн сом хилар, е соахк цу хана хиннечул 10 процент дуккагІа.

Цул совгІа укх шера хьалхарча ах шера потребительски кооперацие организацеша 2,4 млн сома мьаьа юртбоахама продукташ кхай моттигерча рынкашка хьахиннача мьахех, е 1969 шера хьалхарча ах шера ехначул 25 процент дуккагІа.

Общественни кхачан предприятеш юкъе а йолаш розничи торговле сета товарооборота план 1970 шера хьалхарча ах шера 101 процент кхоачашъяьй, цу даькъе розничи торговли сета предприятеша — 100,8 процент, общественни кхачан предприятеша — 106 процент.

Розничи торговле къаьст къаьстача наьд бечен общественни кхачани организацеша товарооборота план кхоачашъяьр хьахьокх укх даннеша:

	1970 шера I ах шера товарооборот эзар сомаш	ах шера план кхоачашъяр процент
Моттигера торгаш	78439	100,8
Грозненски горпищеторг	19470	100,3
Грозненски горпромторг	21607	98,2
Грозненски гастрономторг	10986	104
Универмаг	14171	99,5
Столовей, ресторанийи, кафе трест	7758	117
«Грознефть» объединене УРС	21741	103
Къилбседа - Кавказа машинаькъа грозненски отделене ОРС	6623	101
«Грознефтехимзаводы» объединене ОРС	13469	100,1
Аптекоуправлени	1638	116
Союзпечать	1940	108
Книготорг	1060	107
Респотребсоюз	62648	102

Планал совгІа 2,3 млн. товараш дохкад бахача нахага.

Товарооборот дикка дегІаенале а наха чІоагІа хоаттаь дола цхьадола эшм хІамаш, тІедувхаду бараш, кога гІирс мел эша эша кораьагІац.

1970 шера хьалхарча ах шера моттигерча промышленноста предприятеша наха беча организацешка дІаккхачийтад 8,2 млн. сома мьаьа товараш, е соахк цу ханарчул 8 процент дуккагІа.

ДІахо дегІанхад бахача наха бытовой гІуллакхдеш дарга. Хьалхарча ах шера 5,7 млн. сома мьаьа гІуллакхаш балхаш даьа бахача наха, из хул 1969 шера хьалхарча ах шера даьчул 893 эзар сом дуккагІа, е 19 процент. Быта предприятеша юрташкарча наха даь гІуллакхаш 31 процент дуккагІа хиннад. Бахача наха бытовой гІуллакхий реализаци яра ах шера план 101 процент кхоачашъяьй республика.

Наха чубаха цІенош хьалдара 1970 шера ах шера паччахьалкхен план еррагІча республика 126 процент кхоачашъяьй. Паччахьалкхен планагІа хьалйича средствай чотах хьалдаьд 41,3 эзар квадратни метр хула цІенош, хІаьта чуІа цІенош хьалдара кооперацие — 13,7 эзар квадратни метр.

ДІахо а даьд городашеи юрташеи товара балхаш. Хьалхарча ах шера газ чуйкалай 2334 квартирана. Цхьабакъда газификаци яра план кхоачашъяьяц.

Городской пассажирски транспорта паркага кхаьчай керда трамвайни вагонаш. Никъ а баьа хьайийлай керда трамвайни маршрут, цо гІуллакх ду г. Грозне цхьоалагІча микрорайоне бахача наха.

Керда толамаш даьхад образовани, Іилма, культура дІахо дегІайолаеча а.

Республике тайп-тайпара дешар дешаш ва 350 эзар совгІа саг. Республике наха хІара цхоалагІа саг дешаш ва.

Чакхаьннача 1966—1970 дешара шера республике городашкеи юрташкеи болх беш яр 473 дийнахьарее 78 сайринахьаре сменни школаш, кхоъ заочни общеобразовательни школа. Царга хьехаш вар 19 эзар совгІа педагог, хьехархо, воспитатель. Школашка дешаш ва 273 эзар саг, вузашкеи техникумашкеи — 28 эзар, профессионально-технически училищашка 12 эзар совгІа саг.

Республика еррагача общеобразовательни школаша 8 класс яьккха араяйца 19 эзар гаргга саг, 10 эзар гаргга саго чакхъяьккхай юкъера общеобразовательни школаш.

Лакхерча юкъерча специальни дешара заведенеша кийча а ваь пятилетка тІеххьарча шера промышленносте, гІишлошъеча, юрта боахаме, уныцІено лорача, халкъа образовани, культурно-просветительски учреждендешка, халкъа боахама кхыча доакъошка дІавохийтаргва 5 эзар гаргга лакхерчи юкъера специальни дешар дийша специалист.

Республика вузашкеи Іилма-техкама учреждендешкеи хІара шера дуккагІа хул Іилма кадраш. Шин вузаи 14 Іилма-техкама учреждененеи 1676 Іилмаш болхло ва, цу даькъе Іилмай 17 докторий 306 кандидатий ва. Кандидаташа юкъе я 86 кхалсаг.

ХІара шера дегІайоагІа культурно-просветительни учреждендей сеть, тоалу городашкеи юрташкеи бахача наха культурни гІуллакх деара.

Республика къахьегамхоча гІуллакх деш я 382 массови библиотека, царга да 4 млн. книжка, царех 268 библиотека юрташка я, царга да 2 млн. книжка.

Клубашка, кинотеатрашка, аьханарча площадкашка болх беш я 338 киноустановка, царех 159 широкоэкранни широкоформатни я. Лоам хьайбаш лелаерашта, колхозни совхозни станашка, бригадашка, фермашка гІуллакх деш я 29 дІа-юха лела киноустановка.

Укх дІадахача ах шера шерлуш а тоалуш а хилар бахача наха медицински гІуллакх даьга.

Республика уныцІено лорача я 75 больница, 266 амбулатори поликлиникеи, 290 фельдшерски акушерски пункт, 67 кханаьхоа берийе консультаци, кхыйола а дарбан-профилактически учреждендеш, царга болх беш ва 1900 лор, 5615 юкъера дешар дийша медицински болхло.

Бераша гІуллакх деш республике я 296 дешн болх беш йола берий бешн 23,5 эзар бер леладу яслеш. Аьханарча школьни каникулаш йолча хана укх шера шерра даьржада берашка салоІийтала. Боахкийчарие а бераша а лаьрхІа республике болх беш я 9 санаторийи курорти, дІадахача ах шера царга дарбе а дир са а лейар 6 эзар саго.

* * *

Пятилетка тІеххьарча шера шоалагІа ах шу дІадоладаьча республика къахьегамхоша, шоай деррига низи хьинари тІадахийтад пхе шера план хана хьалха кхоачашъяра, халкъа боахама деррига доакъош дІахо а дегІадоалахара.

Нохч-ГІалгІай АССР Статистически управлени

Парте боацараштa хьокхам телараш

Укх пятилетке кхочашде дезиш доккхийн бехктоххамаш декхараш эттадир Урус-Мартанан районе Мичуринан цIерагIча совхоза къахьегамхошта хьалхашка. Уж дар юрта боахама продукташ дукха-кIа ялареи кийчъярек декхараш.

Партийна организаци пятилетка хьалхарча деношкехь йолаелар укх кхочашдара болхлой, инженераш, техникаш, гIулакхера них оарцагIбаьхар, гуча а яьха балха юкъейоалайир юртбоахама продукташ хьувкъийтара а хьийбай продуктивность лакхъяра а торокаш.

Партийнаи профсоюзни организацешта юртбоахама кулгалхошцек специалистащеи цхьана боккха болх бир балхьалащ тоьдара, къахьегама материальни а моральни а безам тIабахийтара, альттахи техникаш рационально пайда эцара, къахьегама оьсарие лакхъяра, продукцег дIадодар шIеэнгдара.

Партийни организаце къаьстта теркам тIабахийтар коммунисташ керттерча участкашка дIаоттабара. Совхоза партийни организацерча КПСС 62 членахи кандидатехи 37 car кхашкея 12 хьайбай боахамех болх беш ва, хIаьта транспортех гIншлошъечо — 11.

Цу тайпара, керттерча участкашка болх беш веррига а 73 коммунист ва, хIаравар хIана вац ьнин хьокхаме къахьегаш а волаш. Масала, массеяк шу да кьона коммунист Хатуев Шамсудин совхоза хьалхарча отделенена керте латта.Цу отделено бригадашта керте латт: парте членаши кленадла кандидаташи боле Мусаев Дауд, Алдамов Шарип, Исаев Мохьмад, Итаев Ахьмад.

Цу коммунисташе хьалхле лелача коллективаша соми шекара свеклаи чуяра и кийчъяра а пхе шера плен диъ шера, вешта аьлча совяк кхочашъяьй, Пленал совгIа 8382 тонн шокара свеклаи 170 тонн соми бехкаб.

Совхозо бIарча хьайцача пхе шера планал совгIа пачхаьлкхенга еккай 10,766 тонн шекара свекла, 580 центнер духь. Из дукх декхараш я коммунисташа Цукаев Резванеи Бесиев Зальмахеи хьалхле лелаю туриш-товарни фермаш. Коммунистащ Цухаеви Шапови керте латтача механизаторий коллективаша хIара шера дика хьувкъаду ялат. Цар доккха дакъе лаьцан пачхаьлкхенга ялат дохкара пхе шера план кхочашъеча юкъе. Укх шера пхе шера планал тIех Даьхен анбарашка чутогсергда 890 тонн ялат.

Нов. Бесиев керте латтача МТФ коллективо шура аккхарен пачхаьлкхенга йохкарен ах шера план 15 июнь тIакхочаш чакхъяьккхар, планал совгIа 31,8 тонн а луш.

Укхаза балха хьокхам тел коммунисташа — доаркаша Алуеваг Iар Алматен Тамарен, Лахтиева Амматус, Курсаева Совдата. Уж плай меттел пятилетка тIехкьарча шера сийна тIайна декхараш а толамца кхочашдаь боалаш латт.

Пятилетка заданеш кхочашъяра лоаттабеча кьонсаие хьахилар боккха хьувкъам хдебеш бола мастераш, производстве хьалха латтараш. Царна юкъе ба коммунисташ звеньевоя Умалатова Зади, Бекаев Ахьмад, Забуров Шаяла, дукха кхыбираш.

Ленина 100 шу дизарна дувзадено «За доблестный труд» яхе юбилейни медаль еннараштa юкъе парте 23 члени кандидати ве. Умалатовайна Ленина ордени Алуевайна «Къахьегама ЦIеча Байракъ» ордени еннай.

Болхлой, специалистий, гIулакхерча бакъа коллективашца цхьана дика къахьегаш ба коммунисташ юбилейни шера. Массаньа дика хьувкъалаьд ялат, биьцдарш, сом, комараш. ХIаьта дика хьувкъаргIйлаш я хьажкIати шекара свеклаи.

Дукхаьа цхьара хьокхамеха йол кийчъяра план тIехкхочашьйй совхоза 2-чеи 3-ча отделеней болхлоша.

Дика лел совхозе ялат чуэцара балхаш а. ДогIаш дукха дийлха Iодижа ялат хьакха хала дар. Бакьла толачa комбайнераша Бакаев Сайд - Рахьмана, Мирзаханов Сайд - Махьмада, Дадаев Хьасана, Берсанов Зальмаха чайлоалаш хьакхад из. Цар кхоачаш а тIехкхочаш а ю дийнахьара норма, 23—24 тонн ялат вард цар. Дика болх бу комбайна тIара ялат дIакхухьача шоферашa коммунисташа Гажиев Амина, Мусаевг Iар Iусманен Iалаудинен.

Чуйина ялат чуэцача хана дикка тоабаьб кхашка болх беранта юкъе беш боза кхетама болх. Кхай тIа беседаш еш васкаста го йиш я коммунисташ Зильбухаров Ахьмад, Ахмадов Дадаш, Альев Хусейн, Якушин Вячеслав. Цар дIайовзийт совхоза болхлошта мехка а доалол дехьа а хула лоархIаме собитеш. ХIанз дукха ха йоацаш хиннача КПСС ЦК Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева яьча докладах бесташ ю цар.

Совхоза партийни организаце хьалхле а йоакхо йир кхашка болх беча къахьегамхоша культурни салиIара, дIайза а ший хаиахьа а дха тIама хилийтара. Цу гIулакхата хьож халкъа тIахьожамхо Дажиев Iумар. Из хьинар долаш сар ва: ялат чуэца а, социалистически рузкъа дорадe а, общественни кхача вIашIехьбаккха а кхув цул.

Берригa организаторски массово - политически болх бу партийни комитето хьалхле я оттаьча планаха мероприятехи.

А. ПАЛЬЧАК,
КПСС Урус - Мартана райкома организационно - партийни балха отдела заведующа.

ЦIей сийна

Локомотивни депо коллективашта юкъе белгальяьнна къахьег автоматни цеха коллективо. ТIехдика ремонт ю цеха болхлоша тепловозий компрессорашата, автотормози оборудованеш. ХIара тепловоза агрегат йиллача ханал 5 сахьат хьалха тоайий йоакх цар.

Дукхьа бейнача бетта 600 сом ахчан средствашl кхоьй цехе болхлоша. ХIаьта шу дотадела деш кхоьраш 5 эзар совгIа сома маьхха я.

Къаьстта дика болх бу слесарана новкъосташа Усова, Ярославске, Котова, Шевченкос, Василевкос, кхычар.

Шоай цIейна — машинньякъахочун Денна лакхача толамашна лаъабахар дерхI цеха болхлоша. Цар лаьрхIад из цIей хьатIакхачалехьа хIаране 100 сома маьха ахчан средстваш кхоергйола шин рационализаторски предложени балха икъеяхьа, йиллача ханал 1 сахьат хьалха ремонт а яь продукци дIаяла.

* * *

Ерригсоюзни машинньякъа Денна накъабоагIаш вахте а этта чиз ца кхобеш къахьег станце вагонашта технически хьажар дIакхухьача пункта болхлоша.

Итташ составаш яьсса цистернаш хьаух Грозненски станце. Цига халкъа боахама эша беза мукъ тIабетте дIаухийт уж. Уж ший чанидье кийча хилийтара духха къахьег пункте болхлоша. Царех наьаираш гаьнна наькъа яхa езаш я хул.

Дика къахьег вокзалагIволча къажархочо Колорезов Аркаде смена. Поездаш хьахоаччашехь ремонтни наькъа тIа а яьха гоа на еш сихa де делар дий товйий йоах вагонаш смена болхлоша.

ХIаман кхомбара дерттIа йоакхо ю пункта болхлоша. ХIонзаца кходаьча довгора чотах 50 совгIа беза мукъ тIабола поездаш дIа яхийтад.

Укх деношка нов. Колорезова дог гIоздоаккхаш кхаь бера. «Грозненски машинньякъа отделение дикагIвола вокхагIвола вагонашка хьежар» яха сийлен цIи еннай цунна. «Профессех дикагIбараш» яха ци еннай цистернаш юлача Алиев ЯрагIена, малара Домбровская Леонидайна, слесара Ткаченко Анатолена, бригадира Елиев Николайна.

* * *

Лакха толамаш доах локомотивни депо машинист-инструктор Стояльцев Виктор керте латтача колонна водителаша. Бейнача бетта 57 поездаш планал совгIа 28 эзар тонн халкъа боахама мукь дIа-юха биьяр цар. Цу колонне белгалаьнна къьасташ хьавоегIа машинист Зайченко Иван. Духхьал кхаь бетта планал совгIа 3 эзар совгIа тонн дIа-юха а хьош 3 тонн 331 килограмм маьхера дизельни довгор кхоадьад во.

Г. АНОХОВ.

ХЬАЛАШ ЦХЬАТАРРА ДАЛЕ А...

Доккхийи бехктоххамеи декхараш да МалгIабика бурувдеттараштa хьалхашка латтараш. 42 эзар метр бурув тоха, мехкдаьтта доахараштa йиь фонтании скважина дIаяла еза цар. Из дара торонаш йолаш я. 15 буровой бригада я конторе, тоххама бурув тоха белгальяьхьа моттигаш я.

Хьалхарча ах шера 18640 метр бурув тоха дезаш дар. Хьокаргда вай ишта кхочашду декхараш. № 906 йолча скважинага бурув тохаш я Атаршиков Ивана кулгалду бригада. Плавах 2030 метр мара ца дезача ярек тIоанашка 2430 метр бурув техах бригада. Къаьстта дакъа хьокхамаш дехьар бригада болхлоша июнь бетта. ЛаьрхIачул совгIа теха бурув 314 метр да. ХIаман кхомбара йоагIаш йола йоакхо ю бригаде. Из аьахьокх укх масалю. ХIара метр бурув тохиш 24 сом кходу. ХIаьта ах шера кходьэр 32 эзар сом да.

Кхьчарча юкъе белгальяьнна къахьег СССР Лакхехьарча Совета депутата Чидиев Iалихана смена. Цоя цул новкъосташех 830 метр бурув тоха, аьнна, декхар тIайнцадар. Шоай дош кхочаш а деш 1120 метр бурув техар цар. Кулгалхоша ахчан совгIат делар царна.

Шоай декхарех сийленца доархIаю Хамурзаев ХьакIьаша бригада а. Пхи километр кIоарга хила езача № 899 йолча мелови скважинана бурув тохаш я из. Алханчуртски майда тIа хьалха йоаккхана цу скважинах пайда баларга сатувсаш ба геологаш мехкдаьтта доахараша. Цу тIехкIоаргача скважинана дерттIа бурув тохара мел эшар ду нов. Хамурзаева. Геолого - технически наряд телхаш. Цахалдаш тIахьожаш лоаттабу скважана ствола, чуухийтача маркьала. Цудукха 6 бетта 3312 метр бурув тохаделар бригада болхлошна. Укх шера конторе эгара лаьхагIбола хьоахам ба из. Дукха ха йоацаш 2700 метр бурув кIоаргдеча парафин, ишта майкопски отложени дIакъастийтара технически скважине колонна Iочухийтар болхлоша. ХIанз хьалха латта бригада август бетта чотах болх беш я. Укх юбилейни шера но тоха лаьрхIа бурув 270 метр да.

Графикал хьалхаювлаш хьайоагIа мастерий новкъостий Поппадзе, Архангельске, Хаттемирова бригадаша а.

Халахете а ца аьлча далац, производственни заданеш кхочаш ца еш а моттигаш нийсалу конторе. Бурувдеттара технологи телхаир бахьан долаш осложненеш яварешя хул. ТIаккха уж дIайоалаш йовш йола ха йоццаш дикка зе хул пачхаьлкхенна. Масала, мастера К. Ф. Петрова кулгалдеча № 890 йолча скважине технологи телхаир бахьан доаш хинна шя эзари дIайоаккхаш Гэзар сахьат совгIа балха ха йоаш йийзар. Геттара лоха я цу бригаде производствени дисциплина. Деха доаггIача тайпара хьадехац болхлошкара. Иштта цу бахьанех чоалхане технически авари а хинна болх ца беш сеца латтиш дукха ха яьккхар С. Г. Даудаев мастер волча № 896 йолча скважинё а. Шу хьалха бурув теха а яьнна хIанз а тIехь тоххаш болх ца беш латт № 876 йола скважина. Лоацца аьлча цу гIулакхаш дерттIа дIабахийтац контора болх. Хьалаш, кхоачам цхьатарра хилача массане а болх цхьатарра дика хIана бац - теш бурувдеттараша. Шин тайпара бекьабалар — дика болх бераши во болх бераши — уйла е езаш гIулакх да. Эггара хьалха тIаалхьа гIулакх, вешта аьлча, хьалхашка латта декхараш кхочашдаре бехктоххам лаьхбе, бурувдеттарашка шоай балха говзал лакхъийта, кIоаргагIа Iомайийта еза. Шовех доккхал десташ дика къахьегараш кIезиги бац конторе. Цудукха хьалха латтарий опыт тIехьабусарий балха шерагIа юкъехкиха еза. Къахьегама дисциплина телхаир, кхыдола производстве тарлургдоала гIулакхаш цIендаь дIадаха деза. Тешам ба тIаккха болх дерттIа дIагIоргхилар.

И. ГАЛАЕВ,
МалгIабика бурувдеттача контора мастер.

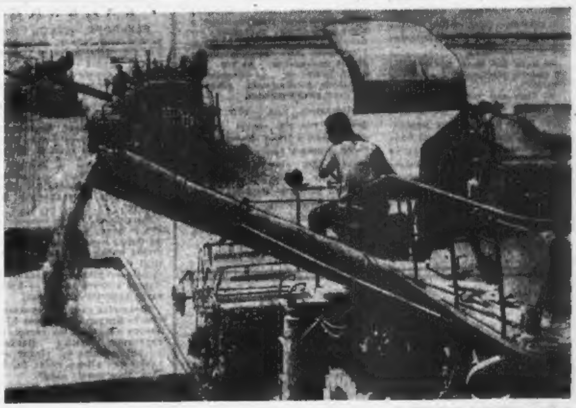

РОСТОВСКИ ОБЛАСТЬ. Виллаш дика вIашIехьлаьха ялат чуэца йолленний Песчанокопски района Жданова цIерагIа колхоз. Алаха турехь дийна кIа 4 эзар гектара тIара чуэца деваш ба механизатораш.

Кхашне аравилаьлай 27 комбайн, групповой методагIа бу болх. Эггара хьалха яьрди кIа 25 центнерал кIезигагIа довцаш доаь.

СУРТА ТIа: колхоза кхашкара чуэцаш латта ялат. Хьалхашкехьа — дикагIбола комбайнерех цаI А. С. Капшук. Цхьан дийнахь 60 гектара тIара кIа хьекх, 500 центнер совгIа яра цо.

В. Турбина сурт.
ТАСС фотохроника.

ПАРТГРУППА ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА СОБРАНИ

Укх деношке республика боахамий, предприятей, учреждений юкхьанарча партийни организацей партгруппашка отчетно-хоржама собранеш дIайолаенная.

Дукха ха йоацаш «Красный молот» заводе мехкдаьтта аппаратура арахецача цеха № 2 йолча участка партгрупп отчетно-хоржама собрани хилар. Коммунисташте хьалхешка отчет еш вар партгрупнорг Н. Рыженков. Партгрупнорга болх могабир коммунисташа. Участке дукхагIа бола болхлой коммунистически къахьегама ударникаш ба. Берригь коммунисташ партийни порученеш йолаш ба, царех дукхагIбараш юкъерчеи лакхерчеи дешара заведенешка эсочно деша багIа.

Рыженков Николай СССР Лакхехьарча Совета депутатвала харжарна дувзаленна шоашта юкъе дикагIа вола общественник, хьалха латта болхло, цеха партбюро член В. Блохин хержар коммунисташ партгрупноргалле.

Отчетно - хоржаме собранеш чакхъяьннай цеха №№ 1, 2, 5 участкашка а.

С. КОСТИН.

ЭГГАРА ХЬАЛХАРЧА АРГIАНАРА ДЕКХАРАШ

Я-ча июле хоам баьча тайпара, идеологически болхлой республикански совещани хилар КПСС обкоме. Цига йийцай В. И. Ленин ваь 100 шу дизар дездарца дувзадениа баьча идеологически балха итогаш а укх гергтана хена аргIйолча партийни пропаганди массово-политически балхеи лоархIамегIара декхараш а.

Нохч - ГIалгIай АССР къахьегамхоша партийни организацей кулгалца политически къахьегамех хьинар чIоаггIа айденна а болаш кьовсам лоаттабу республика экономикеи культуреи дIахо айяра пятилетка чакхйоалача шерара декхараш толаме кхочашдара.

Боахами культуреи детIакхувлара планаш толаме кхочашъяра идеологически балха ерригa звеньяш эргайоахаш тоае еза. Республика партийни организацеша, къаьстта а укх тIеххьарча ханна юкъе беча политически балха йоккха опыт Iоаьяй.

Ленински юбилейца юхвеннача мероприятеша лаккхаьб областной партийни организаце берригача организаторски политически балха боврям, дIаьхий даьд идейни вахар, наха юкъе беча политически балха формаи методаши.

Партийни пропаганда вай берригача идеологически балха ларде дийшая юбилейни шера документаш: «Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дизаре» хатаххь КПСС ЦК Тезисаш, «Ленина гIулакх дахаши кхтдувлаши да» яха КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева доклад, КПСС ЦК-ес болхлошка, ахархошка, советски интеллигенцега, Советски Эскарен ТIема - Форла Флотен тIемахошка, Советий сийлахь боккхача Мехкарча берригача граждинашка даь Кхайкарал.

Цу хана белгалагIа йола оагIув хилар массане а цхьатарра Ленински теоретически тIехьале, КПСС политикеи опыти, ленинизма актуальни проблемаш, коммунизм къаьъяра теори практикеи Iомаярах. 10 эзар гарта коммунистащ парте боацараши хинваб семинарски группашка В. И. Ленина произведенеш Iомаеш — уж шоаза дукхагIа хул 1968 — 1969 дешара шера хиннарел.

Ленински идеяшта шерра пропаганда кргахьа лостам баьб партийни меттел комсомольски а дешара система, пропаганда массови формашка.

Дийм идеологически балха теркаме юкъмоттиге латташ хила деза «Халкъа боахама производства резерваех пайда дикагIа эшерал экономе режим чIоагIъярей хьакъехьарa «КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо. Партийни пропаганди агитацей ерригача формашцеи методашцеи чIоагIъе еза цу письмос лаьца оттаь мероприятеш, къахьегамцеи общественни доладьяьнцеи коммунистически гIулакхаш леладдергдолча уйланаш кхы а чIоагIагIа тIатеIаш лергагIен хьалхехбе беза нах. Партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей берригача политически балха юкъмоттиге латташ хила беза къахьегама песарле лакхъяра лоаттабу къовсам, хIара болхлочун, колхозхочун, специалиста къахьегамах доала беркат алсамдаккхар, балха хинак хIара минута, хIара машинеи механизман, бедало а довгора а хIара грамма хьурмат дар.

Партийни пропаганда массови формашта, ленински теоретически тIехьале Iомаяра уйла дукхагIа тIеххийта еза КПСС горкомашта, райкомашта, облсовпрофо, «Знание» яхача общества республикански организаце. Ленински идеяш, ленинизма интернациональни маIан, социализми коммунизми толаме къаьяра, дунеи социалистически система, коммунистически болхлойн болам детIабовлабараш чIоагIбареи болх шун лоархIам занятешка кIоарга хьабеллагIа вIашIехьдаккха деза.

Партийни пропаганде боврам яйбе вIашIехьлаьргдаш пропагандисташа бу болх дIахо эргабаькха тоа ца бой. Пропагандистий курсашкеи семинарашкеи уйла дукхагIа тIаахийта еза марксизма - ленинизма классикий произведенеш тIа беча балха методикана, деша багIараш беча балха толашагIа формацина. Тоаe йоагIа партеи Советски правительстваи чурча а арахьарча а политика хьакъехьа, республике, городе, районе, предприяте латтача гIулакхий хьакъехьа пропагандисташа еш йола информаци, кропагандистанта хьалхашка къамьлаш де наст-наста кхула беза партийни, советски, боахама кулгалхой, квалифицировании специалисташ, Iилмахой, общественни Iилмай першодавателаш, опытни методисташ.

Шекхаштта уйла тIеахийта еза лекционни пропаганде товара, къаьстта а ленински теоретически тIехьаленна еш яр. Лекцеш дикагIа еш йтара лоаттабу тIахьожам чIоагIбе беза юкъарчеи доалаш аудиторешка парга лапувгIара, царна группе рецензи кра накъьма, царех хIаравар коммунизм хьалъяра хIанзарча практикана эйхха юхлаулул хилийта гIерта деле.

Къаьстта чIоагIа уйла тIаахийта йоагIа ленински дешараш, ленински дIоаьрскаш, ленински лекторен вIашагIьехкхишех чакхдохален товдара. Цига къамьлаш де деза лектораша даь ца Iеш, кулгалдеча партийни, советски, боахама болхлоша, Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце, гражданськи Сийлахь-боккхача Даймехкан тIемий ветеранаша, Советски Союза Турпалаша, Социалистически Къахьегама турпалаша.

Марксизма - ленинизма идеяш наха юкъеяхьар, уж коммунистически мировоззренеи кхебара, керда тайпара вола сар чьаллахкьера низ ма кхоачча новкъостал дар — лекторен группей, партийни комсомольски комитетий, «Знание» яхача обществ организацей лоархIамегIарех хьаьналеи декхар.

Шекхаштта уйла тIаахийташ аргахь кагирхошта беча балха. Вай кагирхой массанаьа а кхача гIертаж ба, шоашта дукхагIа дагоахкача дешашта жоп лех цар. Цудухьа мра, хала дешаш тесса дита мегаргдац. Кагирхошта, берригача советски наха эшараш корта боацаш доле хьехамаш а доацаш, бокьонца уйла а яь вIашIехьъяьха корте бола аргументаш я, новкъосташка гуччалье еш йола беседаш а.

Социализма коммунизма бахьеи долаш советски хайньо лоаттабеча къовсама исторически опыт кхетаярэ къахьегамхоште новкъостал де, хаейно дог тийша, патриотизма интернационализма йолаш, беркате къахьегам дукхабезаргболаш, ширача заман юхедисача вона гIулакхашцех уж леладдергцеи хашар боацаш хургболча уйланца уж хьалхабе безаш ба лектораш, пропагандисташ, политинформатораш.

Партийни организацеша къаьстта дикагIа теркалбе беза агитколлективий болх. Агитатораши политинформаторачи — идеологически болхлой эгара дукхагIа нах чулоацаш бола отряд. Уж кхынел ярел гаргагIа латт наха, дукхагIа хул царца, дикагIа хов царна дагардараш, эшараш, хьаштдараш. Уж белгала, мах баь пергвоацаш боккхача лоархIаме ба вай берригача агитационни балха тIа.

Тоабе беза политически агитаце идейни чулоацама лоаттабу тIахьожам. Партийни комитетий массазарча практикана юкъедаьха деза агитаторийя политинформаторийя беседаш тIа ухила, партийни дешара системе из деш ма хиллара. Хан-ханаьа агитаторий инструктивни совещанеш, семинараш, собранеш е еза. ДикагIа бола агитаторий опыт вIашIехьетта а дIайоаржа е а еза.

Партийни, профсоюзни, боахама, комсомольски организацеша къаьстта йоакхо еш хила еза политически гойтара агитаци. Из вIашIехьаккхаря де деза доала керттердар — боьоина лаьан гIалагIа из комплексно кийчъяр. Республика къахьегамхошта царгIаьинараш гойтача хан довзийта деза кIоасталама дола декхараш, коммунизм хьалъьеха керда толачаш дахара тIахьехам бе безы. Гойтара агитаце средстваша хьаьнувхха беза общественни вахарерча эсленей мех барии делаба классови иник, хьалхашка оттадь декхараш кхочашдара новкъостал де деза.

Социалистически яхь деш дола кулгал лаьрхIа тоаде дезаш я партийни профсоюзни организацеш, из тоххамех чакхъяьнна къахьегамхошта кхетам балара, коммунизма материально - технически беза хьяра лоаттабеча къовсама уж оаригIбоаха средство хилар дага а кхоабеш.

ХIанз лоархIаме да профсоюзни организацеша цхьана юбилейни социалистически яхь вIашIегIтохар, ер шу чакхдалалца ленински къахьегама вахта дIаяхье лаьрхIаман кердэ, дошкагIа дола социалистически декхараш тIайнцачи. Хьалхалаттача предприятей, гIишлошъярий, колхозий, совхозий коллективий, производстве хьалхалаттарийи новаторийи инициатива массе мотте дIайоаржар.

Партийни организацей лоархIаме декхар да ширача замах юхедисача деррагачен масса тайпарчен вона хIамашта дуьхьала, къаьстта а брак ерашта, балха тIера бувларешта, къушта хаpизкьбаьннарашта, корта боко малараш тIехьдоахарашта дуьхьала, пачхаьлкхенех общественни дисциплина телха мел ерашта, социалистически общежите правоаш нравственни нормайл тIахбувла негаргдa яьине хетарашта дуьхьала къахетам боацаш къовсам лоаттабер. Коллективашерча, ерригача общественарча гIулакха сага правови нравственни декхараш дизани ниcен кхочашдарех дола дом наха политически кхетам балара лоархIаме гIарчарехи ца да. Цу гIулакха партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша хIара дезза бокхха, массе а оагIорахьара, саббаргIа болх бе беза.

СалоIаш шин ди долча хьалашна боккьонца кьовстадизе даргдац къахьегамхоша салоIата вIашIехьдаккхарах дола дош. Цу уача вай кагирхой къаьстта йоакко а еш. СалоIача деноех цаI, масала, шоатди, сага дешара ди, цо ший кхетам лакхбу ди а тIаьта кIиранан салоIа ди а хургдолча тайпара вIашIехьбаккха беза бола. Шоатдийнахь шерра вIашIехьдаккха деза лекцеш ешилга, доклад ёлга, масса тайпара массови мероприятеш чакхъяха еза.

Къахьегамхошна беча балха керда формаш тIагIертта леха а корае а еза, къаьстта уж бахача моттигашка. Цунна цхьана шерра пайдa эца беза йолаш йолча формаех, масала, кIирIара лекторий, чатарий жопий сайренеш, гражданий сходаш, кулгалхой бахача пахана вIашагIбеттабалар, дукха хьираш санна ярех.

Инициаторашти хила еза профсоюзни комсомольски организацеш, культура учрежденеш, творчески союзаш, оборонни спортивни организацеш. Из боле чакхбаькхача новкъостал де, шоай балха лоархIамегIарча участкаех ца из лоархIам хила еза партийна организацеш.

Укх шера февраль бетта хиннача парте обкома XI пленумо дийцай йир КПСС XXIII съездо, ЦК апрельски (1968 ш.) Пленумо хьалханна оттадача декхаранца дийза партийни комитетаме къахьегамхошта коммунистически кхетам балара чакхдоахача гIулакхий, чакхйоахача мероприятеш мел ялийа боза хьежар, республика къахьегамхошта идейни нравственни кхетам балара чакхдовааргдола гIулакхаш белгалдир.

КПСС обкома XI пленума итогаш партийни активай собранешкея пленумашкен, хIаьта иштта юкъьанцарча парторганизацешка а йийцар. Пленума материалашта хетаь юртешкарча граждании сходаш гулью республике. Цхьабакъьа, чакхбаьккхача балхо эттеха а кхоачашац партийни организацей деррига идейно-политически гIулакхаш. ДIахо йодача хана а теркама юкъмоттиге лоаттаде деза парте обкома XI-ча пленуме дийца дешаш, дола хIана де деза халкъий вежарьшха дола доттагIал дIахо а чIоагIдара, нах интернационализма уйланна хьалхебара, хоадамбоалаш къовсам лоаттабе беза молагIча тайпара дела а национализме шовинизман гIулакхашта дуьхьала.

Республика кепайоазон, радио, телевидение эгара хьалхара аргIанара декхар сенах латт аьлча, из латт, революционни теорени ленински произведенешти пропаганда яра болх дIахо а лелабарe. Агитатораща, пропагандисташта, политинформаторашта долча новкъостала статьяш методически материалаш кепаетта еза.

Партийни организацей балха практика шерра юца, агитаторий политинформаторий балха опыт вIашагIтоха а дIайоаржае а, культпросветучрежденей кхьча идеологически организацей гIулакхаш шерра дIадовзийта деза.

ДукхагIа дувца деза пхе шера план хенал хьалха кхочашъяра лелача социалистически яхьа дешаш, шоаш тIайна декхараш хIара предприяте, колхозо, совхозо, хIара производственни участко кхочашдергдолча тайпара вIашIехьдаккха деза гIулакх. Производстве хьалхалаттарий новаторий опыт дукхагIа а дикагIа а дIайовзийта, кхоачамбоацараш хьагучаялла, тIехьабисараш хьалхалаттарашта тIехьаккхебе беза.

Литературай искусстваи мастерий лоархIаме декхар — вай хьарча сага — коммунизм хьальеш воллачун образ кIоаргга вIашагIтохаш йола произведенеш тьае, халкъе карагIаувла хIамацин цар дукхали ма дерра а кIоаргга э цер тIа хьалъуcьа деза.

Культура министерства, моттигерча Советий исполкомий, комсомольски организацей культура учрежденешкарча хьалан балхаи хьалхара бехктоххам лакхбе беза, къаьстта а юртахка, уж боккьонца йола партийни организацей чIоагIален пункташ, идеологически культурно - массови балха центр а хиина дIаотергйолча тайпара вIашагIьальайкха деза гIулакх. Клубий, библиотекий гIулакхаш кIоаргга тоабергIа, материальни база чIоагIъяран хIана, иштта кадраш хьахаржаран шерра новкъостал де деза горкомашта, райкомашта, горрайисполкомашта.

ХIара латтача хьало, коммунизм хьалъяра гIулакха хьашташа партийни комитеташкара, цар пропаганди агитацеи отделашкара дIалех партийни пропаганда, массово - политически болх, вай республикера деррига духовни вахар кердача лагIа тIа доаккхаш айдела.

ХIанз йолаш йола идейни кхетам балара ерригa средствашт хIара коммунистa, хIара советски сага коммунистически тешам чIоагIбара, советски патриотизман интернационализман уйла дег чу йоссара тIаерзанза аргьаш. Партийни организацей идеологически гIулакхаш кхы а айтагIа дувза деза республика къахьегамхой балхеи общественни хьинари айдара декхараша, хIара къахьегамхочо заданеш кхочашъяра, пятилетка толаме чакхъяккхара юкъе доацача практически дакъалаца.

Укх шера юкъьанцарча парторганизацешка хурийолча отчетно - хоржамий собранешна, городской районниш партийни конференцешка кIоаргга анализ е еза партийни пропаганди массово-политически балхи мелагIча хьал тIа ба хьожаш. Из дар кхы а дукхагIа лоархIаме да цхьайолча моттигашка хIана а идеологически болх хила боагIача боврам тIа боакхаш айбаза хиларах.

Белгалдаьа дарган, къахьегамча коллективашка кхетама болх тоабара хIанзалца даьр а хIанзачул тIехьагIа де дезар а.

Укх деношка КПСС Центральни Комитета аргIанара Пленум дийар. Цо, ха а дийгIа, йийцар «Юртa боахама даькьера парте аргIанара декхараш» яха КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева доклад.

ЦК Пленума материалашта гонахьа шерра болх дIабоаржабе беза партийни организацеша. Цу гIулакха пайда эца беза идейно-кхетамеи организаторски балха ерригача средствах.

КПСС ЦК Пленума решенеш — чакхъяьккхача материально - технически база хьяра доккха дехьа лаар а хургдолаш йола мехка юртбоахама производстве дIахо айира къаьста програма.

КIоаргга къахьегамхой дегашка бужабанза бергбаш иштта «1970 шера ялагаш чуэцилгеи юртбоахама продукташ кийчъелгеи Iалашдара де дезарий хьакъехьа КПСС ЦК баь сопам а.

1970 шу — бархIагIа пятилетка чакхйоала шу. Советий Мехка коммунизм хьалъеча керда толамаш дахарна чакхдаккхар — иштта ба хIанз ерригача партийни организацей балха тIара керттера лостам.

Барт бола коллектив

Укх массеяк шера № 4 йолча горбыткомбината коллективо юкъе хьалхара моттиг дIа ца лецаш хьабоагIа бахача наха кога гIирс бу № 42 йолча мастерской болхлой. Пхи шу да из коллектив пачхаьлкхен план тIехкхочаш а еш, комбината карара кара тела ЦIе вымпел лелаеш хьайоагIа. Укх шера къаьстта дика къахьег цу коллективa болхлоша. ШолгIача квартала план графикал 18 ди хьалха, 18 июне кхочашъяьй, хIаьта планегIа лаьрхIачул совгIа 3000 сома маьха продукци арахийцей.

Хьалха кхыча тайпара дар цу мастерской коллективе гIулакхаш. Пачхаьлкхен планаш кхочашъяцар. Коллективе къахьегама дисциплина лоха яр, барт бацар. Болхлой шоай декхараш кхочашдари сагота бацар. Балха ца боагIаш дукха деноши дIаухийтар.

Цу мастерской заведующелла нов. Я. М. Язоин хьожавича тоадела доладелар цигара гIулакхаш. ХIанз нийслей укхаза къахьегама дисциплина телхаеш моттигаш. ХIара болхло юкъе а озаш шерра яьржай социалистически яхь.

ТIехь-тIехьа дикагIа толамаш доах цу коллективо. Пятилетка укх шера 23 марта кхочашъяьй мастерской. 1969 шера март бетта деш коммунистически къахьегама бригада яха сийлен цIи лелаю коллективо. ХIаьта Ленински юбилейна лакхача толамашца накъабахарах Памятни вымпел елар нарна.

Шоай комбината, бахача наха кога гIирс беча № 1 йолча цеховиьлоне коллективаца яхье а яьнна, ер юбилейни шу чакхдаллалехьа планал совгIа 4000 сома маьха продукци арахеца лаьрхIад мастерской коллективо.

Шекo из, барттейнача коллективо шоай декхараш кхочашдергхилар.

Т. ХАШАГУЛЬГОВ.

РЕПОРТАЖ

БАРКАЛ ОАЛИЙТАШ

Грозненски консервни заводо баркаш соттара сиздеина за в хlанзаръяй. Пемгlаех, нарсех етта машинаш цахаддаш хьачуух ноь. Уж кийъана а завода эррига цехаш.

— Хаха ьнина тетт доагача дийнахь шийлача цехе дlачуваьлтеь. Йоккхий — зlамига шо-шоай вен-нашка нарсаш «лувчаеш» боаш болхлой.

— Укхазара дlаболалу тай болх, — боаш сиццарча моаготста сомий цеха керта латтача Валентина Арсентьевна Цурановас.

«Пога» делла болх беш латтача станокашта, машинашта юкъе гlолла чакх а даьла чуйнна болх беш боахкача кlай халаташ духьена кхалнаха дlатlадоах тхо. Йилаьнна нарсаш баннацна чуйоккхаш ба уж.

— Моллай шун дийнахьара норма? — хоатт аз цхьаннега.

— Дийнахь 20 эзар услови банка хьалйиза эза тха, тlаьта оахе 25—28 эзар банка юз,— боаш 4 шера укхаза расфасовщица йолча Ибрагимова Маликас. Банкашка чуехна нарсаш автоматизированни хьисапе сирой чудеттача могlареш тlачlоагlдена станока кlал нохч. Керта бlогора боаккхаш сиха хьаьравеля уж цуина кlалкара.

— Хала бий шун болх?— хоатт аз сменни мастера Патошникова Ольгайга.

— Хала дар хьалха, дукхагlдела балхаш кулгашца де дезача хана. Хlанз цу балхашта механизаци яй, цудухьа аттаглa да болх бе, из сихагlа хьалоа. Дикка за ихоа йиш хулийт укх шера слесарий бригадира ноа. Новикова нерттерча механика ноа. Кочергинна вийнача предложенеех тха цехо оттаьча транспортеро. Хьалха цхьан моттигера гаьна юнза мотт-тига йlоах а еш хьатийнна банкош хlанз цу транспортеро ше хьатlаяхкьашехь йоал а еш яхь. Цу гlулакхо холуш дикхьий къаьхегама оасарла.

— Мичара нийо оаш продукци? — хоатт аз Валентина Арсентьевнайга.

— Дукхагlча даькъе Грозненски района «Родина» совхозо доттаю эза завода продукци.

— Вlаштlекьдовлий шун боахлой селла дукха хьакхуьа продукташ сихха кийчье?

— Ишта болх сихбеннача хана керда болхлой хьаьц завода. Царна юкъе дукха ба профессионально-технически училище деша багlа кагиркой. Укхаза практике хиначарех дукхагlбараш шоаш училище яьнкха ма баьллингехь дилла болх бе юкъабоагlа ткавцига. Дlаьваха ца дезаш шоай болх беза царна, цудукъа дика толамаш е доах. Ишта ьоттоица укхазе къахьегача нкъьаннаш а нкъонача а болхлоех ба нарсаш а сом а була ноа. Ибрагимова, Башаева, Самраилова, продукци дlалуш йола ноа. Ведаева, сортировщица ноа. Пархоменко, дукхаз хьийбараш.

Цу гlулакхо торо хилийтай шера бетта план тlехкхоачашъе а хlанз ивль бетта хьалкарча итт дийнахь графикал хьалха довла а 1 миллион 200 услови банка дlаяла декхарийла да тхо укх бетта, шекo яц са коллективо, хlанзарча хьокхамашка диллача, из кхоачашъергхилерах.

— Цехаддаш тата летт цеза, транспортера тlа гlолла цехаддаш хьайоагlа гаьна Къилбаседа, Россе дукхача городашка, Сибарегlа бахача наха йовзаш йола Грозненски консервни заводо арахеца ешаелка нарсаш, гlамгlеех яь компоташ, соклан, боалий, комарий вареньеш. Укх хьевча кулгашта баркал оал цкъе цар чамах извйттача.

З. ГАЙСАНОВА.

СИЙ ДОЖИЙТАЦ

Цо ца ауьи хlама доаа, массаьахьа бlарг кховч цун. Аргlанара вахта дlаяхьа ха массала йоагlа инй боахкама го боахкх цо. Хlаьта иштта боккха беце а моллане ба цун боахан: газгий мазаш санна вlаше ювзаенна трубопроводаш, аппараташ, оборудованн, кхыйола тайп - тайпара коммуникацеш. Ший болх дlаболабалехьа пхийтта минут хьалха хьа а ай бокъонца хьож Золотарева Клавдия Александровна оборудованн мишта хьала тlа я, тlахьожама — бустама прибораша болх мишта бу, балха моттиг цlена йий. Керттера дар цхьаннахьара а газ араца ахийтар да.

И деррига ше даь дьлча управлене щита тlайода Клавдия Александровна. Цига шоаш яздеча (самописцки) приборашка фу хьадьоах хьож, кул тlехьагlа вахтени журнала тlа даьча йоазонга хьож. Уж еррига операцеш чакхьаьхачул тlехьагlа мара смена дlаэцаш ноа. Золотаревас. Иштта дlа а лу цо ший смена. Из деррига зlаниш даа, совбола къахьегам ба, аьнна, хетадела мег цхьабараштa. Из бакъдац. Цхьа бахьан хьожаш сменаш дlа-юха нийр зене, хьовзам хулийташ гlулакх да. Нагахьа санна цхьаннахьа турбаш хийра яьшна газ араухаш, иштта кхьдар хуле? Цудухьа дерригlа ца хьожаш смена дlанйчачул тlехьагlа гучадаьнна кхоачамбоцчер дlалакха дукха хагlа да, же а хул.

Цудухьа цlенен творчески уйла еш бе безаш болх ба аппаратчикий бар. Нов. Золотаревий сменах цхьаькха хьовзам хилар кхерам бац. Цунгара смена дlаэцар а иштта дог тайше хул.

Химкомбината № 32-111 болча цеха йоккхагlйола аппаратчица я ноа. Золотарева. 1957 шера Грозненски № 1 йола технически училище чаккхьаьккха йоллашехь 27 шере балха ера из. Цу шера йолаелар цех а боал бе. Юкхьаннa массанева санна хала дар къонача йоlа. Балха тlа дукха гlалаташ дувлийтар цо. Аттагlа бола боах даха яхавар Клавдия. Ше хержа гозала кlоарга lомаю цо, йоаз балха «хьайленаш». Иштта дукха за юкъейолалехьа йазлагlа разряд мара ца хиннача цунна ворхlагlа этаре дахагlа йола разряд лу. Хlанз цехе дикагlйола оператор доархlаш е Золотарева Клавдия Александровна. Ший болх безаш бу цо. Рьаза йолаш дlахьех шийна воар къоначa аппаратчикашта.

Цига болх беш хьаьнхача хьал вйс аппаратчик lомавьа цо, Хlанз кхана хала толаме къахьегаш-ба уж. Царех цхьабараштa коммунистически къахьегама сийлен цlераш еяай. Уж ба производстве хьалхалаттараш Купина Елена, Слепченко Зинаида, Арбузова Людмила.

— Дукха ба цехе боккха оашта лакха гиэзали йоза производстве хьалхалаттараш. Цхьабакьда, ноа. Золотарева царна юкъе я белгала я. Ший сменах массанел а дикагlа хьокхамаш доах цо, дика доалду оборудованена, кхыча, — ноах смена начальника Мантрова Зоя Никифоровнас. Сийдеш делаю Клавдия Александровнас шийна йоагlаш ення коммунистически къахьегама ударник яха цlа цlи. В. И. Ленин ваь бlаь шу лурача дехна оасаре къахьегаш ваккъярах «За доблестный труд» яха юбилейни медаль елар ноа. Золотаревайна. Доккха совгlат да цеха коллективо дlадахача аз шера план хинал хlира хьалха кхоачашъяр. Ала деза, уж толамаш доахача хиэзэ дакъа лоац Золотарева Клавдия Александровнас. Иштта ба коммунистически хьисапе якаш, наьха духьа якаш, болх беш хьайоагlача хьаьнадча къахьегамхочун ниих.

СУРТА ТlА: К. Золотарева.

С. ХУГАЕВ.

АВТОРА сурт.

«Ра-2» лийрхlача кхаьчад

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Интернациональни экипаж йола «Ра-2» яха папирусни лодка 12 июле Карибски форда Барбадос яхача гlайрен къулбехьен оагlорахьа кхаьчад. Норвежски тохкамхо Тур Хейердал керте латтача къоаххьал долча мореплавателана талаш сарахь Бриджтауна (Барбадос) бухте кхача лерхl, Атлантически океане 5141 километр никъ баьчул тlехьагlа, яхаш хоам бу ЮПИ.

Из атта боаца 57 дийнахь баь никъ ба. 12 июле мореплавателашта эггара хьалха бlаргайра форда йисте гlулакх деш йола самолет.

Моттигерча радиолюбителa «Ра-2» яхача кема экипажага кема форда къулбехьарча берда йистерча маяка эррига а 80 километр мара гаьна дац аьнна хоам бича, чlоагlа гlадбахар наькъахой. Ше юхлера а кхача дезача — Бриджтауне кхоачаш латт лодка.

Шоаллагlча самолета гучадьлар «Ра-2» Бриджтауне кхача 57 километр мара йиса ца хилар. Координаташ немага дlахаьчар, штурмана радио чу гlолла дlаалайкалир: «Никъ шийса ба, Геттара дика доалl» аьнна.

Папирусни лодка Марокера аракхаьлар 17 мае. 4 эзар шу хьалха египтянаш шоай папирусни кемашца Къулбехьен Америке яха йиш йолаш хинна хилар кlахьоаха интернациональни экипажо шоаллагlа беш бола никъ ба цо.

Тха училище кийчбу Гl. Ахриев цlерагlча «Электроинструмент» завода квалифицированни болхлой. Шу массаза доал мерлу из сий доал цун. Дукха дика къахьегама традицеш lайнай тха училище. Из училище йистеньккха болхлой Назрана хинна ца lеш, дукхача кхьча гораташка а болх беш ба. Училищега наст-наста ук барках ихаш цхьакаташ.

Къаьстта раьза хилий тlаяц оаха арахеца болхлой «Электроинструмент» яхача заводо. Царех дукхагlбараш дарч цу завода болх бергболаш бус.

Къонача специалисташа чекха хьоашал тосе производстве хьалха латтараша, къахьегама ветеранашца. Цар дика тардицеш дlа-хо кхуь.

Къаьстта раьза хиле тlаэп оаха lомабаь болхлой механически цехе. Цу цеха ветеранашa автоматчикашa Измайлов Мусас, зубофрезеровщика Экажев Яхьяс новкъостал дир оаха арахийцача Чербижев Мусайна, Талдыкин Владимира, Чемурзиева Любайна, кхычарна кхы а профессеш lомае.

Селхан тха училище йистенькхараш тахан производстве хьалха латта болхлой ба. Уж ба заводе кердадар дlадоладераш а. Тха училище яьккхача Евлоева Тlауса дукха ха йоацаш рационализаторски предложенеш елар тискашка воатроваш оттаергйолаш. Цох дика пайда баьлар. Хьалха хlара операци массаза ю дукха ха а йоаш гуйкаш хувда ешам хинначa хlана езача оагlорахьа йоагlа дlахьовзайнча кхоачам ба.

Къона кадраш кийчъю

Юбилейни хьалхарча денош доккхий толамаш даьхар тха училище яьккхараша. Царех дукханешта безача маьха совгlаташ, сийлен грамоташ тийнай. Тха училище йистеньккхача Тумгоев Руслана В. И. Ленин ваь 100 шу дуза ди тlакхоачаш «Ленински Юбилея сийна лаьнача яхьа отличник» яха значок енай. Талдыкин Владимира министерства сийлейн грамота, Мальсагов Къамбулатаи Цороева Розайнех В. И. Ленин ваь 100 шу дизар сийлеша белгалдаккхарах «За доблестный труд» яха юбилейни медалаш енай.

Дикагlбараш тха училище чакхьаьккха болхлой юкъе болаш йола Тумгоев Руслана смена коммунистически къахьегам смена яха цlи яккхара къовсам лоаттабеш я. Берригаш хlана бац аьнна цу сменашцара нах сайрийнарча а вахтовой школе деша багlа.

Оаха lомбаьча болхлоех дукхабараш болхлой а катирхой школашка деша багlа. Юкъера школа чаккхьаьккхача юкъерча специальни дешарен лаккерт дешарен заведенешка деша баха лерхlаш ба.

Ше йиллача дена училище дийнахьарча отделене 913, сайрийнарча отделене 300 саг балха говзал lомаяь арахийцав. Училища керттерча дакъе арахец болхлой — металлисташ, кхоалагlча класса трактористаш — машинисташ.

Хlана училище я токараштеи слесараштеи производственни практика яра эша шин мастерской. Хlаьта хlана хьалъеш латт 630 квадратни метр йола мастерской.

Тlа-тlа дикагlа товлу тха материальни база. «Электроинструмент» заводо дика учебни здани ешнай тхона, квалифицированни болхлой кийчбара дика хьалаш хьахул из бахьан долаш. Тхога я юртбоахама техника 20 единица — трактораш, автомашинаш кхыяраш.

Укх тlехьарча хана дикагlа бу дешара кхетама болх. Традицеш а хинна дlаэттад тlемашта юкъе дакъалаьцараша, «Электроинструмент» завода ветеранашца, училищера дийша бахьнараша вlашагlа бетталуга, цхьана вlашагlа а кхийтта кино, театре ухилга, походаш елга, спектаклашка хьожилга, района бехтоккхамерча болхлоща вlашагlкхетилга.

Цу деррига гlо ду лакха квалификаци йола болхлой кийчбе, тlайща социалистически декхараш толамца кхоачашде. Масала, ворхlагlча группа план 134 процент кхоачашйир. Училище дикагlйола группа я из, дика мел дола хlама дlадоладу цо училище. Цуна юкъера нах берригаш а хlана бац аьнна комсомольцаш ба цар тьынаре дакъа лоац училища общественни вахаре, художественни самодеятельноста юкъе. Хьажаре хьалхара моттиг а лаьцар цо.

Училище хьоккхаме а дика летташ а ба С. Базоркин, В. Мехоношин, С. Арапханов, В. Талдыкин, Б. Султыгов, М. Мошхоев, М. Бибаев, Орцханов, кхыбараш.

Дешархошта дика хьехарца белгалбаьннача тха производственни дешара мастераш И. Ю. Хуадгов, училища ветерани Х. Х. Точиев, преподавателаш А. А. Гагиев, М. А. Ведзижев, воккхагlйола мастер И. И. Нанистхоев. Цар говзал дика lомаю дешархошта, болхлой класса дикагlа йолча традицешца кхетам лу царна. Цар тела урокаш ладувгlа дог доагlаш, чулоацам дика болаш, дешархоша кхетаеш я.

Хlана тха кховзтхьа гаргlа сагlах бетта производственни практике ва. Укх бетта Ахриева цlерагlча «Электроинструмент» заводе кадрови болхлой а хинна дlаоттаргба уж.

Иштта вай сий долча болхлой класса майоагllара йола тlехьа кхею тха училище.

Дувла тхо долча, кагийнаш, мехкарий!

Ю. АРАПИЕВ,

Назрана ГПТУ-14 директора заместитель.

«Б» КЛАСС

12-ча июле 1970-ча шера мехка чемпионата шоллагlча йола «Б» класса шоллагlча подгруппа командашта юкъе хиннача ловзарий итогаш дьайовзийтт РСФСР футбола федераца.

«Автомобилист» (Ереван) — «Урожай» (Александровская) — 2 : 0, «Севан» (Октемберян) — «Терек» (Грозный) — 3 : 0, «Лори» (Кировакан) — «Виноградарь» (Дербент) — 0 : 0, «Карабах» (Степанакерт) — «Ока» (Ступино) — 1 : 1, «Текстильщик» (Мингечаур) — «Химик» (Новомосковск) — 1 : 1, «Нарзан» (Кисловодск) — «Метеор» (Жуковский) — 2 : 0, «Урожай» (Светлоград) — «Кировец» (Ковров) — 1 : 1, «Уралан» (Элиста) — «Знамя труда» (Орехово-Зуево) — 0 : 1.

(ТАСС).

Доазол декъара

КХОХКАМ ЛАТТАШ БА

БЕЛФАСТ, 14 июль. ТАСС спец. корр. А. Дрилова хьахойт:

Къилбаседа Ирланде герз юкъе а долаш шин религиозни общинана юкъе дов лаккха гlертиш ольстерски реакце леладаь гlулакх селхан дехар, яхаш. Белфаста, Лондондерре, Къилбаседа Ирланде кхыча городий католически геттошка бахача наха сатехар английски салташе ха а деш, еттеш фаташ а йолаш, байракхашцей хоругвешцей «оранжистий ордена» колоннаш улицашкей майдашкей гlолла чакхфоалаш.

Граждански бокъонашта тlехьарча боламон кхыча организацешен католикаш тlахьийхар экстремистий цхьаник а провокацена кара ца баьара.

«Оранжисташа» ть парад селна йола гlулаккаш дераша эггара хьалха де лерхlар да католически районашка бахача наха полицейски тlазараш дар духьа чекха болхлой класс йоахе, прогрессивни низаш кхераде, хlаьта иштта порядкаш йохие гlертнага.

18 бlаьшере чакхйоалаш вlашагlтеха «оранжистий орден» хьаллоац доал деча юнионистски парте, цун мугlараштa юкъе ба дукхагlбола юнионисташ, парламента членаши министраши юкъе а болаш. Селхан «оранжистий» процессена юкъе дакъа лоацаш хилар Къилбаседа Ирланди дегlахара министр Б. Фолкнер, кхы цхьабола Къилбаседа Ирланде министраш.

Экстремисташта провокационни парадаш е мукъа а луш, английски эскара командоване ший хур ду овлангара демократически, экономически, социальни реформаш яр хlадехача мехка прогрессивни организацешa еш йола митингаш демонстрацеш йохе гlерташ.

Селхан Къилбаседа Ирланде аьрдехьарча низашa цlенхештте дов ца хулийташ собардеш сатохен мега дале а, Ольстере хьайна кхохкам божаш бац. Фолс-Роуде—Белфаста католически гетто—герзаца кийчбеннача салташа хьалха а санна дийнахьеи бийсанеи лораю хlара переулок, хlаьта района гонахьа баррикадаш яьшка саьргий карти яй. Бакъда кхерамаш, провокацеш, цхьаболча духьала террор тlалоаттаешкхъ къовсам лоаттабераша шоаш еш йола духьале сацийтац.

Фецара пираташ дlалелхабаьб

КАИР, 14 июль. (ТАСС). Израила цхьан дийнахьа а сацийтаи ше Суэцки канале латтача египетски эскара позицешта беш бола фецара тlом. ОАР тlема низай вихале яхачох, селхан 36 израильски самолето бомбаш йийттар Суэц, Эш-Шатт, Файед, Эльхарш, Эль-Каб яхача нах бахача пункташка латтача египетски эскара позицешта. Моастагlчун самолеташ лелхайнр ОАР фена беча тlема духьаларча оборона тlом баь. Египетски эскара на тlом беш зе хилиизар.

Дезертираш дукхагlа хул

ХАНОЙ, 14 июль. (ТАСС). Вьетнаме США болабаьча вежараша вlаши боабеча тlема дукхагlа раьза бац сайгонски эскара гlулакх деш бараш.

Освобожденне яхача агентсэра беча хоамах. Куангчи яхача провинце 9 июле Къулбехьен Вьетнама эскара 1-ча дивизепара 300 совгlа салте веддаь. Меконга форда кlаккетача уазача Ратьая яхача провинце 1-ча апреле дена 15 июле кхаччалца йолча хана 1000 совгlа сайгонски эскаре гlулакх деш вола саг веддав.

Социализма мехкашка

ЕВРОПЕ ЭГГАРА ЙОККХАГlА

ПРАГА. (ТАСС). Додача хин кlалхара жагlен гlуми боаккха Европе эггара йоккхагlйола предприяти болх бе йолаешнай городе Товачове (Къилбаседа Моравe). Завод йиза механизаци яь я. Дуккха ковшаш йоахкача лаьрххlа йолча устройства йиш хулийт шовзткъе итт метр кlоарга чура жагlен гlуми хьалъяккха. Машина балха оасарле сахьата 300 кубометр я.

Хи чура хьалбаьккха жагlен гlуми автоматически ялх класса екъ. Цо йиш хулийтаргья гlишлошъерашка заводе йоашта безача жагlанен гlомараш зака де.

КЕРДА АВТОБУС

ВАРШАВА. (ТАСС). Польше наькъашка лел даьхен производстве хьаь «Санок-09» яха керда автобус. Из серийни арахеца йолаелча мехка автомобильни парка вай хапара керда машина тlаккхетаргья. Кердача автобуса тlа оттабаьб польски производстве хьабаь ялх цилиндар йола, мошность 125 говра низ бола двигатель. 9 метр йаьха, 2,3 метр шера, 3 метр лакха я автобус. Эггара сихагlа яхача сахьата 85 километр йода из.

Къулбехьенвьетнамски патриоташа толаме тlом бу американо-сайгонски бlуна духьала. Бенче провинце, дехьдешнача Меконг яхача хина юкъерча дакъа гlа, июне Къулбехьен Вьетнам мукъаьяккхара Къаман Фронта бlухоша тlом булургбоацача ваьккхап американо - сайгонски бlуна 1340 совгlа салте. Чуяйтай 9 вертолет, хlалакьвьй моастагlчун lалаьмате дукха тlема техника.

СУРТА ТlА: тlом баьчул тlехьагlа трофеяш а яхаш базе юхабоагlа НВСО бlухой.

ВИА—ТАСС сурт.

ГЕРЗ ХЬАДАРА НОВКЪА

БОНН, 14 июль. (ТАСС). Боннски бундестага могайр ФРГ обороны министра Шмидта хьачуенна 1970 шера ФРГ тlема — фецара низаш герзаца юхакийчдара программа. Цу программа керттера пункт я хlанз йолаш йола «Люфтваффе» «Старфайтераш» яха тlема самолеташ хувцаргйола керда самолет хьаяр. «Панавиа-200» яха из керда самолет хьаергья дукхха миллиардаш заказаш кхоачаргдолча Малхбузен Германе, Англе, Итале фирмаша цхьаьна. Кердача самолета дукхьале хьалхарча прототипага дlагlоргда 100 миллион марка яхча. Серийни арахеца йолаялехь кердача самолета деррига а дlагlоргдар 2 миллиард марка яхча да.

Америкахски «Старфайтер» хувцаргйола керда «европейски» самолет серийни арахеца йолаергья 76 шераш юкъекхаьчча хана. Хьалхара парти 420 машин хургья. Керда самолет серийни арахеца йолаялалаца йолча хана США-ра кхьайола «Фантомаш» йие лерхl ФРГ-ас. Хlанз а цу тайпарча 88 машина заказ даьд.

Белгалдаккха доагlа малхбузен Германе тlема хьашташ хьаллоэнача ХДС ХСС фракце Шмидта оттаь эскар герзаца юхакийчдара программа могаьь хилар.

НУАКШОТ, 14 июль. (ТАСС). Мавритане столице кхаьчай «ГАЗ-69М» «УАЗ-452» яхача советски шин автомобилаца Африка мехкашка гlолла никъ беча къонача итальянций группа.

Итальянски наькъахой кlалнал а Тунисе. Алжире. Марокко, Испански, Сахаре хиннай. Эггара йоккхагlа йола хало тlаэттар цига Мароккон зоаленаш Нуакшотан юкъерча новкъа Сахара лаьссален

Советски автомашинашца

гlомарашка гlолла чакхбоалаш. Цlийне термометра хьаькъоккар 48 —53 градус.

Цхьабакъда, аьлар из никъ беш барех волча Роберто Загарее, цlаккха а цхьаккха цlенхаштара технически хало хиннац тхона. Советски автомашинаша геттара лакха лов наькъен климатически чоалхане халонаш. Шун техника чlоагlа я, аьлар цо.

Шин шера йолча хана африкански континента шоаткъа совгlа бахча мехка хила лерхl наькъахоша. Нуакшотера Дакаре, Сенегала, столице гlоргба уж.

Август бетта чотах

Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода установкашта юкъе белгальнна къахьегаш хьайоагlа Дрогин Григорий начальник вола № 9 йола установка. 7 бетта план кхоачашъе а аьнна яхлагlча июле дена август бетта чотах болх беш я установка коллектив. Лаьрхlачул совгlа арахийцай бlаьш эзараш сома мах ха продукци. Цул цкъа дl мара тlехьайнсаш № 21 — 1 «А» йола установка — 7 июле кхоачашъяь яьккхай из 7 бетта задани.

Х. УНТИЛОВА,

Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода планови отдела начальник.

ХАОТТАМ

Тахан республике гlоалаш Грозне кlезиг-дукха моркаш а йолаш, малхбоалехьара гlаьххьача боараме мух а хьеккаш ха хила а фегара температура республике гlолла 29—34, Грозне 31—33 градус йlовхал йолаш хила а тарлу. Дlахорча шин дена шин буса хьалхарча юхьига кlезиг-дукха а дlахо ноагlо а моркаш а йолаш, 18 июле цхьан юкъа догlа а доалаш, ды а къувкьаш, хьажа ластаи боацаш гlийло, гlаьххьача боараме кхоачаш мух а хьеккаш ха хилеи фегара температура 17 июле бийсанна 11—16, дийнахь 30—35, 18 июле бийсашка 14—19, дийнахь 25—30 градус йlовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

Редактор
М. К. ЛЬЯНОВ.

Ладувгlа, хьажа

РАДИО
16 июль

6.30 — «Юрта lуйре» (гlалгlай меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.22 — «Ялат иалепа хестадаьд вай» яха концерт. 8.45 — Коммунистий ялат хьоккхача яха корреспонденци (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Ялат чуэцача хьалха латтараштa дола концерт. 16.30 — «Къона тlехье» (нохчий меттала). 16.45 — Халкъа тlахьожам болх беш ба (нохчий меттала). 17.00 — «Прогресси, опыти» яха журнал (эрсий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала). 17.45 — Вай индустриальни мохк (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

...либа балетаца доакъаш. 8.45 — «Къона тlехье» (гlалгlай меттала). 9.00 — 12.00 — Школьни каникулий деношка. «Каджана» яха художественни фильм. 17.55 — Передачий программа. 18.00 — Коммунисташ хьалха ба (гlалгlай меттала). 18.10 — Телевизиони кердадараш (гlалгlай, эрсий меттала). 18.35 — Фильм хилар вай герз да. Грозненски гарнизона тlема прокурора Мерзакаева выступлени. 18.45 — «Цкъа цхьан бус» яха художественни фильм. 20.05 — Шоапа, берашl 20.15 — Технически информаци вестник. 20.35 — Передачий программа. 20.40 — Дуне халкъашта юкъера обозрени. 20.55 — «Война и мир» яха художественни фильм. «Андрей Болконский» хьалхара сери. Хьалхара дакъа.

РАДИО
17 июль

6.30 — «Юрта lуйре» (эрсий меттала). Москва. 16.00 — Химикий культура ... 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленина некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.22 — «Капелла» яхача Дереца духовой оркестра концерт. 16.30 — Кхом бара тlехьа яха корреспонденци (эрсий меттала). 16.45 — Моттигерча автораш мидлеш. 17.15 — Агитаторашe дуц яха корреспонденци (гlалгlай меттала). 17.30 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала). 17.35 — «Вай индустриальни мохк» (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Передачий программа. 18.05 — «Юртара вахар» (нохчий меттала). 18.35 — Бераштa. Фильм. 18.55 — Телевизиони кердадараш (нохчий, эрсий меттала). 19.20 — Хоамаш. 19.35 — Киножурнал. 19.35 — Ленински юбилей шу. 19.55 — Шоапа, берашl 20.15 — Нохч-Гlалгlай АССР просвещени министра Умарова выступлени дешара шера итогаш. 20.30 — Ялат чуэзача хьалха латтараштa дола концерт. 21.00 — Передачий программа. 21.05 — «Война и мир» яха художественни фильм. «Андрей Болконский», Хьалхара сери шоллагlа дакъа.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гlа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора вим. — 3-39-11; бехктоиама секретара — 3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта боахамийа письмойн отделий— 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05146.

Заказ № 5497.